

TATA VÁROS KULTURÁLIS KONCEPCIÓJA

2021-2027

Jelen Kulturális Konceptiót 2021. ....-i ülésén tárgyalta és fogadta el
Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete.

1. Bevezető

1.1 Mit nevezünk kultúrának, mi tartozik a kultúra fogalmkörébe?

1.2 Alapelvek

1.3 A koncepció törvényi, jogszabályi háttere

2. Helyzetelemzés

2.1 Tata város kulturális élete helyi és országos viszonylatban

2.2 Önkormányzati fenntartású (tulajdonú) intézmények, szervezetek

2.2.1 Móricz Zsigmond Városi Könyvtár

2.2.2 Kuny Domokos Múzeum

2.2.2.1 Vár

2.2.2.2 Német Nemzetiségi Múzeum

2.2.2.3 A volt zsinagóga

2.2.3 Tatai Városkapu Zrt.

2.2.3.1 Magyary Zoltán Művelődési Központ

2.2.3.2 Új Kajakház Ökoturisztikai Központ

2.2.3.3 Kiskastély vagy Nyári lak

2.2.4 Tatai Rend-Ház Kft.

2.3 Egyéb fenntartásban működő, kulturális feladatokat (is) ellátó intézmények,
szervezetek

2.3.1 Geológiai Múzeum

2.3.2 Est Mozi

2.4 Civil és egyéb szervezetek, közösségek, alkotók kulturális tevékenysége

2.4.1 Közművelődési megállapodások civil/egyéb szervezetekkel

2.4.1.1 Tatai Kenderke Néptáncgyesület

2.4.1.2 Pötörke Népművészeti Egyesület

2.4.1.3 Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság

2.4.1.4 TIT Komárom-Esztergom Megyei Egyesülete

2.4.1.5 Peron Music Foundation

2.4.2 Nevelési-oktatási intézmények

2.4.2.1 Menner Bernát Zeneiskola

2.4.2.2 Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézménye

2.4.2.3 Talentum Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és
Művészeti Szakgimnázium

2.4.3 Egyéb kulturális szervezetek, társaságok

2.4.3.1 Tatai Versbarátok Köre

2.4.3.2 Egressy Kórus és Kamarakórus

2.4.3.3 Esterházy Énekegyüttes

2.4.3.4 Az MH 25. Klapka György Lövészdandár zenekara

2.4.3.5 Kerámia szakkör a Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai
Tagintézményében

2.4.3.6 House of Art

- 2.4.4 Művészet, tudományok
- 2.4.5 Tatán működő felsőoktatási intézmények
- 2.4.6 Tatán működő történelmi egyházak

- 2.4.7 Rendezvényszervezők
  - 2.4.7.1 Zo-fi Rendezvényszervező Iroda
  - 2.4.7.2 Concerto Nonprofit Kft.
  - 2.4.7.3 Víz, Zene Nonprofit Kft.

2.5 Nemzetiségi önkormányzatok

2.6 Testvérvárosi kulturális kapcsolatok

2.7 „Nagy rendezvények” Tatán

- 2.7.1 Víz, Zene, Virág Fesztivál
- 2.7.2 Tatai Patara Törökkori Történelmi Fesztivál
- 2.7.3 Tatai Sokadalom
- 2.7.4 Tatai Minimarathon Nemzetközi Utcai Futóverseny
- 2.7.5 Tatai Barokk Fesztivál és „Schiffer Ervin” Nemzetközi Zenei Mesterkurzus
- 2.7.6 Öreg-tavi Nagy Halászfesztivál
- 2.7.7 Civil Napok
- 2.7.8 Tatai Vadlúd Sokadalom

2.8 Városi ünnepek, jeles napok

2.9 Tata Települési Értéktár

2.10 Kulturális terek

2.11 Kultúra a médiában: helyi lapok, folyóiratok, kiadványok, elektronikus sajtó

2.12 Önkormányzati kulturális marketing

2.13 A kulturális, művészeti tevékenység elismerése: kitüntetések, díjak

2.14 A kulturális feladatok pénzügyi háttere

2.15 Erősségek, gyengeségek – SWOT-analízis

3. Stratégiai célok

3.1. Jövőkép

3.2. Hosszú távú célkitűzések

3.3. A meglévő helyszínek infrastrukturális fejlesztése

3.3.1 Móricz Zsigmond Városi Könyvtár

- 3.3.2 Magyary Zoltán Művelődési Központ
  - 3.4. Új kulturális helyszínek kialakítása
    - 3.4.1 Esterházy-kastély
    - 3.4.2 Kőfaragó-ház
    - 3.4.3 Angolkert - Malomkert
  - 3.5. Új források bevonása a kultúra finanszírozásába: vállalkozások, szponzorok, közösségi finanszírozás
4. Végrehajtás és értékelés

„A kultúra: a nemzet vasbeton fedezéke és gyémánt valutája.”

Vaszary János festőművész

TATA VÁROS KULTURÁLIS KONCEPCIÓJA

2021–2027.

1. Bevezető

A felülvizsgálat indokai

Tata Város Önkormányzata legutóbb 2014-ben alkotta meg a település kulturális koncepcióját, amelyet a rendelettel fogadott el a képviselő-testület.

Az információs és a kommunikációs technológiák forradalmának, a lezajló politikai és gazdasági-társadalmi változásoknak, valamint a globalizációs folyamatoknak köszönhetően a kulturális tevékenységek újraértelmezése elkerülhetetlen. Az említett tényezők hatására a kulturális szokások és igények mellett a kultúrához való hozzáférés módja, technikája is változik, a hagyományos kulturális ágazatok közötti határok elmosódnak és a kulturális kínálat kiszélesedése is új feladatok elé állítja a kulturális élet szereplőit.

E változásokra reagálva különböző kultúrpolitikai válaszok is születtek/születnek, amelyek a magyar kultúra stratégiai szintjén is megjelennek, ugyanakkor a kisvárosi lét hétköznapjaiban is éreztetik hatásukat.

A felülvizsgálatot indokolják az elmúlt időszakban a településfejlesztésben elért eredmények, valamint az e téren folyamatban lévő változások is. Ezek közül a legfontosabbak a következők:

- Több jelentős kulturális fejlesztés valósult meg, illetve van folyamatban vagy a tervezés szakaszában a városban.
- Megkezdődött a 2021–2027 közötti uniós fejlesztési ciklusra vonatkozó programok, pályázati lehetőségek tervezése.
- Elkészült a város hosszú távú fejlesztési irányait meghatározó Településfejlesztési Koncepció, illetve zajlik a Magyary-terv második verziójának felülvizsgálata.
- Folyamatban van több, a kulturális területet közvetlenül érintő stratégiai dokumentum (Ifjúsági Stratégia, Városi Zenei Koncepció) kidolgozása.
- Több jogszabályi változás történt a kultúra, a közművelődés területén az előző koncepció elfogadása óta.

Mit nevezünk kultúrának, mi tartozik a kultúra fogalomkörébe?

A koncepció részletes tárgyalása előtt szükséges a kultúra szó fogalomkörének tisztázása, illetve annak megjelölése, hogy e dokumentum keretében milyen értelemben használjuk a kifejezést. Azt mindenesetre feltétlenül előre kell bocsátanunk, hogy a különböző filozófiai irányzatok, a különböző korok gondolkodói mást és mást értettek a kultúra fogalma alatt, s ma is különböző felfogások élnek egymás mellett. Egy 1952-es kutatás például 165 definíciót azonosított.

A kultúra mai értelemben vett fogalma csak a 17–18. században jelent meg Európában. Az újkor vette át az ókori latinból a fogalmat, kiemelte a mezőgazdaságra vonatkoztatottságából, és az emberi fejlődésre alkalmazta. A kifejezés ugyanis a latin „colere” szóból eredeztethető, amelynek jelentése a földműveléshez kapcsolódik, művelést, ápolást, gondoskodást, tehát tulajdonképpen a föld művelését jelentette. Feltételezhetően a külső természetet megmunkáló tevékenység és az emberi természet alakítása, formálása között próbáltak párhuzamot vonni. Így jutottak el végül a latin „culture”, magyarul „kultúra” kifejezéshez, amely a szellemi és a művészeti tevékenység művelését és abból származó alkotásokat öleli fel. Ez az ún. normatív megközelítés, amely leginkább a kultúra mint művészet esztétikai definíciójaként jellemezhető.

Bár egységes fogalom nem alakult ki, a témával foglalkozó kurrens szakirodalom többnyire az előbb említettnél jóval kiterjedtebb, tágabb kultúraértelmezést fogad el, amely nemcsak a magas-kultúra tartalmait foglalja magában, hanem ismereteket, értékrendszereket, viselkedési modelleket, szokásokat és hiedelmeket egyaránt. Az ilyesfajta kultúrát az egyének elsajátítják saját szocializációjuk során, részévé válik személyiségüknek, segíti őket a világ megértésében és abban, hogy a környezetükben előforduló problémákkal jobban megküzdhessenek, mivel a közösségükben kialakult és megszilárdult hiedelmek, szokások, szabályok „válaszsémákat” nyújtanak számukra e problémákra és a felmerülő kérdésekre.

A fentieknek megfelelően – bár a gondolkodás korábbi történetében általában elválasztották, sőt bizonyos korokban szembeállították egymással a kultúra anyagi és szellemi oldalát – e koncepcióban annak egységes értelmezését használjuk. Hiszen kétségtelül vannak a kultúrának különböző területei, de ezek szoros kölcsönhatásban vannak egymással. Elég említenünk a tudományos felfedezések termelésre, vagy a technika fejlődésének a szórakozásra, szórakoztatásra gyakorolt hatását. Mindezt jól ragadja meg az UNESCO 1982-es párizsi határozata: „A kultúra azoknak a különböző lelki, anyagi, értelmi és érzelmi sajátosságoknak az összessége, amelyek egy társadalmat, vagy társadalmi csoportot jellemeznek. A fogalom nem csak a művészeteket, a tudományokat foglalja magába, hanem az életmódokat is, az ember alapvető jogait, az értékek, a hagyományok és hitek rendszerét. A kultúra szerepe fontos a társadalmi integrációban, a gyakorlat intézményesítésében és az egyének együttműködésében, az emberek személyi fejlődésében, önállóságának kibontakozásában, készségeinek, jártasságainak, képességeinek és ismereteinek gyarapodásában, az életmód minőségének javításában.”

A kultúrát nem önmagában, hanem egy viszonyrendszerben elhelyezve lehet értelmezni. Vertikális szerkezete alapján napjainkban elterjedt megközelítés a magas/elit és az alacsony/mindennapi/tömeg/populáris kultúra megkülönböztetése. E felosztással kapcsolatban azonban egyfelől problémát jelent egyfelől a benne rejlő értékítélet, hiszen a magas/elit kultúrával szemben a tömegkultúra általában egy pejoratív értelemben használt kifejezés, a benne szereplő tömeg ugyanis egy tagolatlan közösséget jelöl, és azt sugallja, hogy esetében valami kevésbé értékes dologról van szó. Annak magyarázata azonban már korlátokba ütközik, hogy pontosan mitől lenne értékesebb a magas kultúra, és ki az, aki jogosult arra, hogy meghúzza a határvonalat e két kategória (magas-alacsony) között. Ezért a koncepció a hagyományos és modern megkülönböztetést tartja elfogadhatónak, amely semlegesebb és értékmentesebb, és utal a kultúra történeti változásaira, a technológia által lehetővé tett digitális (kulturális) forradalomra.

Összefoglalóan tehát elmondhatjuk, hogy a különböző kultúra-definíciókban az a közös, hogy valamennyi elismeri és különös jelentőséget tulajdonít az egyének és csoportok kifejezőerejének, felismeri, hogy a kulturális értékteremtés tehetség, szakértelem és tudás

hasznosításával történik, és hogy a teremtett materiális vagy immateriális termékek megítélése a társadalmi környezet értékrendszere alapján kerül megítélésre.

A koncepció mindezek alapján egyszerre koncentrálna a kultúra azon összetevőire, amelyek az önkifejezéshez, a hétköznapi felülemelő katarzishoz, az eszményekhez, az eszményi szépséghez kapcsolódnak, és azokra, amelyek a világban való eligazodást segítik, vallja, hogy a kultúra anyagi és szellemi oldala nem elválasztható egymástól, illetve hagyományos és modern kultúrát különböztet meg.

A kultúra mint erőforrás

A fentieken túlmenően ugyanakkor a kultúrára társadalom-, gazdaság- és településfejlesztési erőforrásként is kell tekintenünk.

Ez a megközelítés abból indul ki, hogy még ha a gazdaságra önmagában zárt rendszerként tekintünk is, nem téveszthetjük szem elől, hogy az nem független más rendszerektől, és legalább kétféleképpen, a társadalomnak és a természeti környezetnek feltétlenül a része. A gazdaság sikeressége szempontjából tehát a pénzügyi és fizikai tőke mellett kiemelt figyelmet kell fordítanunk a humán tőkére, vagy humán vagyoni, amelynek jellemzője a társadalmi, a közösségi és a kulturális tőke. Ez a városok tekintetében azzal az integrált fejlesztési szemlélettel írható le, amely nem pusztán közgazdasági vagy műszaki módon tekint a településre, hanem életteréként, lakóhelyként, szellemi értéként is kezeli azt. Ennek megfelelően egyszerre kíván gazdaságilag versenyképes teret, ugyanakkor otthont és fenntartható várost biztosítani az ott élők számára.

A kulturális tőke tulajdonképpen a területi tőke dimenziójának is részét képezi, méghozzá olyan elemként, amely egyedi módon érvényesül, mivel egy adott hely specifikuma egyúttal a kulturális értékeinek is specifikus jelleget kölcsönözhet. Ebből az erős helyfüggőségből és a helyi hagyományokhoz való kötődésből fakad, hogy a kulturális szektor különösen alkalmas a város belső energiájának dinamizálására és egy autonóm belső fejlődés generálására. A kulturális tőke pedig ily módon, mint a hely területi tőkéje, hozzájárul a városok, régiók versenyképességének, gazdasági és más dimenziójú fejlődésének serkentéséhez. A településeknek tehát arra is lehetőségük nyílik, hogy a kultúra révén pozícionálják magukat a településhierarchiában. Funkcionális szempontból olyan magasabb rendű, önmagán túlmutató településsé, ún. központi helyé válhatnak, amely immár nemcsak saját maga számára állít elő szolgáltatásokat, javakat, hanem a környező települések számára is. Sőt, akár a globális világ számára is ismertté válhatnak, ha kimagasló kulturális értéket képesek megteremteni, illetve táplálni. Itt kell még megemlíteni azt a szempontot is, hogy a kis- és középvárosok gazdasági fejlődése és lakosságmegtartó képességének fenntartása kulcsfontosságú a vidéki népesség megtartásához is, mivel számukra csak a városban érhető el a közösségi és magánszolgáltatások egy széles skálája.

Ennek megfelelően az elmúlt időszakban a kultúra stratégiai szerepe megnőtt a városok fejlesztésében, olyannyira, hogy a „kulturális tervezés” kifejezéssel kibővült a várostervezők, önkormányzati tisztségviselők, közösségi művészek, illetve a kulturális erőforrásokban, művészetekben jártas csoportok, egyének szókinccse. Felismerték ugyanis egyfelől, hogy a kulturális iparnak domináns szerepe van a gazdaság fejlődésében, kölcsönösen szoros kapcsolatban van a technológiai és a szervezeti innovációval, annak egyik hajtómotorja lehet,

ezáltal hozzájárulva a kulturális ipar¹ lokalizációjához, amely szintén a helyi értékeket növeli. Azáltal is jelentősen hozzájárulhat a város versenyképességéhez, hogy egyedi termékeket állít elő, hogy a szinergia, kreativitás, innováció iránti igényével kvalifikált munkaerőt hoz létre, valamint más, fejlett gazdasági ágakat is vonz. A kulturális ipar gazdaságra gyakorolt közvetett hatása olyan tevékenységeken keresztül mérhető, amit az aktívabb művészeti és kulturális élet által generál (például kiskereskedelem, turizmus, szállítás, szálláshelyszolgáltatás és vendéglátás). A közvetlen hatásait is mérni lehet a kulturális termékek és szolgáltatások értékével, valamint az adott iparágban foglalkoztatottak számával.

A kultúra azért is válhatott napjainkra kiemelkedően fontos erőforrássá a városok számára a helyi és nemzetközi porondon való helytállásban, mert azzal is szolgálja a települések élhetővé és ezáltal versenyképessé válását, hogy elősegíti a helyi értékeken alapuló közösségépítést, az lokális identitástudat és a civil társadalom, valamint a települések megtartóképeségének fejlesztését, s mindezek révén erősíti a társadalmi kohéziót.

Az eddig említettek mellett a kultúra, különösen a kis- és középvárosok tekintetében, fontos tényező a településeket érintő sérülékenység (*vulnerabilitás*) csökkentése és az azt ellensúlyozó ellenálló- és megújulásképeség (*reziliencia*) erősítése szempontjából. Ennek azért van különösen nagy jelentősége, mivel nincs településtípus, amelyik ki tudná vonni magát a kedvezőtlen hatások alól (amelyek ráadásul együttes előfordulásukkal összeadódnak), így a települések között csak a rezilienciaképességük mértékében van különbség, a sérülékenységnek való kitettségben nincs.

Márpedig – ahogyan azt a fentiekben is láthattuk – a városi kultúra és annak alrendszerei kedvezőtlen külső feltételek vagy belső forráshiány esetén is mozgósítható tartalékok jelenthetnek: egyfajta „aranyfedezetet”, vagy „gyémánt tőkét”, amellyel minden körülmények között növelhető az ellenálló és megújulóerő. Amely nemcsak tervszerűen fejleszthető, hanem siker esetén kimagaslóan képes teljesíteni a megtartóerő vagy a jól-lét (*well-being*) fokozásával.

A kreatív város

Az eddig leírtakhoz szorosan kapcsolódik a kreatív gazdaság, illetve a kreatív város fogalma, melyeket a koncepció által meghatározott jövőképpel összefüggésben kell közelebbről megvizsgálnunk.

A kreatív város elméletének előfutárai ugyan már a 20. század első felében megjelentek, lassú térhódítása az 1980-as években vette kezdetét. A koncepció különösen a 2000-es évek első évtizedében terjedt el széles körben a városfejlesztési elképzelésekben, miután az ezredfordulón a tudásalapú gazdaság elméletei mellett megjelent a kreatív gazdaság fogalma is. Ez tulajdonképpen a tudásalapú gazdaság alapjain létrejött új struktúrát jelöli, amelyben az alapvető gazdasági erőforrás nem a tőke, a természeti erőforrások vagy a munka, hanem a tudás, és ebből táplálkozik a kreativitás, amelynek lényege, hogy hasznos, új formákat hoz létre. Ennél pontosabb az a meghatározás, amely szerint a kreatív gazdaság a kulturális iparnál nagyobb hatókörű, azt is magukban foglaló tudásintenzív és kreatív iparágak alkotják. Ez utóbbiak azért kapcsolódnak szorosan a városfejlesztéshez, mivel alapvető jellemzőik között

¹ Bár a kulturális iparágakra vonatkozóan nem alakult még egységes meghatározás, a kulturális iparágakat a leginkább a következőképpen lehet azonosítani: „kulturális termékeket vagy szolgáltatást állítanak elő, céljuk, hogy a társadalom minél nagyobb része számára elérhetővé tegyék a kulturális értéket hordozó termékeket vagy szolgáltatásokat, kulturális értéket közvetítenek, ugyanakkor tömegtermékeket állítanak elő, a szolgáltatásokat nyújtó intézmények főleg állami kézben találhatóak”.

tartják számon, hogy a helyi fejlődés kulcsfontosságú tényezői. A kreatív városról alkotott elképzelések ennek megfelelően 2010 után sem kerültek le a napirendről, de napjainkban már inkább az okos város (*smart city*) koncepciójába integrálódnak. Ezt magyarázza, hogy a két elgondolás azonos alapokon nyugszik, ám míg előbbiben a társadalmi-gazdasági vonal a hangsúlyos, utóbbiban a digitális technológia játssza a főszerepet.

Az azonban a jelenlegi tendenciák alapján egyértelműnek tűnik, hogy – bár alakulnak és változnak – ezek a koncepciók a következő időszakban hosszabb távon is meghatározzák majd a városok fejlődését. Ezt jelzi, hogy a versenyképességben és annak mérésében egyre inkább felértékelődnek a kreatív és smart megoldások, valamint az is, hogy az UNESCO égisze alatt működő Kreatív Városok Hálózata (*Creative Cities Network*) hét kreatív ágazatban (ipar- és népművészet, dizájn, film, gasztronómia, irodalom, zene és média) 72 országból immár 180 várost – köztük Budapestet és Veszprémet – tömörít, amelyek a kreativitást a fenntartható városfejlesztés stratégiai tényezőjének tekintik. Ugyancsak ezt támasztja alá, hogy az Európai Unió a 2014–2020-as időszakot követően a 2021–2027-es költségvetési ciklusban is meghirdeti a Kreatív Európa Programot, amely az EU kulturális és kreatív ágazatainak megerősítését célozza három területen (kulturális és kreatív ágazatok, audiovizuális ágazat, valamennyi kulturális és kreatív ágazaton átívelő tevékenységek) abból a meggyőződésből kiindulva, hogy a kulturális és kreatív ágazatok teljeskörűen hozzájárulnak az EU gazdasági fejlődéséhez, a munkahelyteremtéshez és a növekedéshez.

A kreatív város fogalmával és a kreatív városfejlesztéssel kapcsolatban két meghatározó értékorientáció azonosítható. Az egyik a kreatív város kultúracentrikus értelmezése, mely a településen lezajló, és a lakosok jó közérzetének és életminőségének javulását célzó kreatív tevékenységeket helyezi előtérbe – itt a gazdasági haszon másodlagos, inkább a társadalmi felelősségvállalás jelenik meg vezérelvként. A másik megközelítés gazdaság-centrikus, profitorientált, melyben a helyi gazdaság fejlesztése a fő motívum. Az előbbi a kreatív várost olyan helynek látja, mely erős történelmi hagyományokkal rendelkezik, ahol virágzik a művészet és kultúra, ahol a lakosoknak kreatív és változatos önkifejezési eszközeik vannak. A gazdaság-centrikus koncepció olyan helyként határozza meg a kreatív várost, melyet erős, innovatív, kreatív és versenyképes gazdasági és kulturális iparágak, valamint gazdaságilag fenntartható művészeti szervezetek jellemeznek. A helyi gazdasági fejlődés kreatív vállalkozásokon keresztül történő megvalósítását látja a kreativitás elérésének legfontosabb eszközeként. Természetesen a két modellt nem lehet élesen elválasztani egymástól, legfeljebb a hangsúlyok vannak más-más helyen. Ezért a leginkább egy olyan koordináta rendszerben lehet elhelyezni ezeket a koncepciókat, amelynek egyik tengelyén az értékorientáció (kultúracentrikus, gazdaság-centrikus), másik tengelyén a településfejlesztésre irányuló kezdeményezés kiindulópontja van (belső és külső kezdeményezés).

Az önkormányzat úgy látja, hogy Tata adottságai leginkább a két koncepció egyes elemeinek felhasználása és kombinálása jelentheti a megfelelő utat. Ehhez kiindulópontként szolgálhat a város fejlődési potenciáljának alapját adó kulturális örökség, a kimagasló építészeti értékeket képviselő városmag fejlesztése, egy modern kulturális-turisztikai-szabadidős központ létesítése ezen a területen. A „kemény” infrastruktúrafejlesztés mellett ugyanakkor nagy figyelmet kell fordítani a „szoft” infrastruktúra fejlesztésére is (pl. kapcsolati hálók kiépítése, együttműködés, vélemény- és tapasztalatcsere), valamint egy olyan helyi kreatív „ökoszisztéma”, azaz egy olyan általános környezet létrehozására, amely már az óvodai neveléstől kezdve kedvez az innovatív gazdasági fejlődésnek.

Természetesen azt szem előtt kell tartanunk, hogy a tapasztalatok azt mutatják, a kreatív iparágak, miközben eredményesen hozzájárulhatnak egy város, térség gazdaságának fejlődéséhez, munkahelyek teremtéséhez, általában globális gazdasági centrumok esetében, illetve – valamely központhoz kötődő – szélsőségesen specializált kisvárosok (általában agglomerációkban található technopolisok, Szilikon-völgyi városok) esetében válhatnak egy város vagy térség domináns ágazatává. Az azonban még az ilyen ideális feltételek megléte esetén sem várható el a kreatív iparral szemben, hogy az rövid távon egy város és térsége egészét gyors növekedési pályára állítja. A kreatív és kulturális alapú térségi fejlesztés ugyanis lassú, hosszadalmas folyamat. Kezdetben a kreatív iparágak támogatásával elsősorban az egyedül, vagy mikro-, néha kisvállalkozásban dolgozó közösséget lehet egy térségben megtartani, majd a későbbiekben más vállalkozásokat, a meglévő szakemberállományra alapozva nagyobb volumenű termelő és szolgáltatásokat nyújtó cégeket idevonzani. További nehézségként említhető, hogy a kreatív és kulturális termékek piacán a hagyományos piactól eltérő, gyorsan változó feltételeknek kell megfelelniük a többnyire mikro- és kisvállalkozásoknak, amelyek helyzetükből kifolyólag (gyengébb tőkevonzó képesség, alacsonyabb hitelképesség, állandó szervezeti és szerkezeti változások) sérülékenyebbek, ezért támogató mechanizmusok kifejlesztése és működtetése nélkülözhetetlen. Ennek megszervezése pedig már a városvezetés feladata.

Azt mindenesetre ezzel együtt már most is kijelenthetjük, hogy Tata jó alapokkal rendelkezik a kreatív várossá váláshoz. Ezt igazolja, hogy egy a kis- és középvárosok kreatív fejlesztésére koncentráló 2011-ben lezárult európai uniós projekt keretében a kreatív város építéséhez szükséges, de nem elégséges feltételek sorában jelölték meg többek között a kellemes éghajlat, a földrajzi sokféleséggel leírható jellegzetes és festői szépségű vidék, az építészeti és régészeti örökség, mint például kastélyok, templomok, vízvezetékrendszerek, hidak stb., és szellemi örökségek, például emlékhelyek, legendák és hagyományok stb., a minőségi iskolák, hotelek, éttermek meglétét, valamint a közösségi szellem, a társadalmi tőke, a civil szervezetek jelenlétét. Emellett szól továbbá az is, hogy a szintén a kis- és középvárosokra kidolgozott, a kreativitási és innovációs potenciált, a kapcsolati tőke, hálózati potenciált, valamint a fenntarthatósági potenciált vizsgáló KRAFT-index, azaz a Kreatív városok, fenntartható vidék elnevezésű komplex mutatórendszer alapján 2019-ben felállított rangsorban a 175 magyarországi járásból a 16. legfejlettebb és legnagyobb potenciállal rendelkező járás lett a Tatai járás, így a nagyon magas indexszel bíró térségek csoportjába került.

Mindezek alapján az önkormányzat szükségesnek tartja, hogy a jelen kulturális koncepció elvi kereteire épülve a 2022-es év folyamán elkészüljön a város kulturális és kreatív gazdasági stratégiája.

1.2. Alapelvek

Az önkormányzat vallja, hogy a Tatán és térségében élőknek alapvető joga, hogy megismerhessék a kulturális javakat, igénybe vehessék az ezekhez kapcsolódó önkormányzati fenntartású és önkormányzati támogatással működő közművelődési intézmények szolgáltatásait, közösségi színtereit, valamint a közművelődési megállapodásokban szereplő ellátásokat, továbbá az, hogy műveltségüket, készségeiket életük minden szakaszában gyarapítsák, közösségi művelődési jogaikat érvényesítsék, ennek érdekében közösséget hozzanak létre, és külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítsanak,

működtessenek. A közművelődéshez fűződő jogok érvényesítése során szükséges az esélyegyenlőség biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartása.

Az önkormányzat vallja, hogy a közművelődéshez való jogok gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél.

Az önkormányzat vallja, hogy a kultúra különböző részterületei egyenrangúak, összefüggő, kölcsönhatásban álló egésznek alkotnak, ezért nélkülözhetetlen az együttműködés a feladatellátásban az intézmények, a kulturális vállalkozások, a civil szervezetek, és a magánszemélyek (önkéntesek) között.

Az önkormányzat vallja továbbá, hogy a kultúrának csak bizonyos, éspedig kisebb része mérhető piaci mércével, nagyobb hányada csak részben vagy – a közművelődés például – egyáltalán nem. Ez utóbbi fenntartásáról, ápolásáról és fejlesztéséről lehetőségeink szerint mindig gondoskodnunk kell. A közművelődési és közgyűjteményi intézmények működési feltételeinek biztosítása mint kötelezően ellátandó feladat, tehát része kell legyen a mindenkori önkormányzati költségvetésnek.

A kulturális koncepcióban megfogalmazott céloknak összhangban kell állniuk a város hosszú távú fejlesztési elképzeléseivel, így elsősorban a Magyary-terv kulturális, oktatási, gazdasági, turisztikai célkitűzéseivel.

Az Alaptörvény Nemzeti hitvallását szem előtt tartva az önkormányzat vállalja, hogy „örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.”

Az önkormányzat a koncepcióban megjelölt feladatokat elsődlegesen az általa fenntartott és támogatott közművelődési, közgyűjteményi intézmények tevékenységén keresztül, velük együttműködésben látja el. Ugyanakkor elősegíti és igényli a civil közösségek, szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, egyházak, magánszemélyek, valamint a kulturális tevékenységet is végző gazdasági társaságok közreműködését a helyi közművelődési, kulturális feladatok ellátásában. Ezzel szoros összefüggésben prioritásként kezeli a tatai kulturális értékekre építő kreatív alkotást támogató közösségfejlesztést, az aktív állampolgári részvétel ösztönzését.

Az önkormányzat és intézményei biztosítják, hogy a város polgárai a kulturális lehetőségekről, tevékenységekről és szolgáltatásokról megfelelő tájékoztatást kapjanak.

Az önkormányzat anyagi lehetőségei függvényében támogatja a városi rendezvényeket.

Az önkormányzat a közművelődési, kulturális feladatellátás keretein belül kiemelt feladatként tekint a lokális kultúra továbbélésére, a várostörténeti múlt természeti, szellemi és tárgyasult örökségének gondozására, tradícióinak, hagyományainak ápolására, feltárására és bemutatására. Ugyanakkor Tata térségi központ szerepéből fakadóan a város határain túlnyúló kulturális szerepvállalásra törekszik.

Az önkormányzat a rugalmasságot, a szükségletekhez való folyamatos alkalmazkodást, a hosszú távú gondolkodást és az az új lehetőségek folyamatos kutatását feltételező stratégiai gondolkodásmód jegyében a tervezési folyamatok mellett nagy hangsúlyt fektet az ellenőrzésre, az ösztönzési és szervezetfejlesztési folyamatok működtetésére.

Az itt felsorolt alapelveknek horizontális szempontként meg kell jelennie a koncepció végrehajtását szolgáló projektek, tevékenységek minden szakaszában: a tervezésben, a megvalósításban és az értékelésben egyaránt.

A koncepció célja

A koncepció meghatározza a kultúra, a közművelődés szerepét a város jövőjével kapcsolatos önkormányzati elképzelésekben, azonosítva az önkormányzat érdekeltségét, szerepvállalását és felelősségét ezen a területen.

Keretként szolgál a városi kulturális szolgáltatórendszer minden intézményének és közösségének, ami alapján azok megfogalmazhatják a profiljuknak megfelelő jövőképeket, éves programjaikat.

A város kulturális hagyományai, a jelenlegi személyi, tárgyi és anyagi feltételrendszere, valamint a jogszabályi környezet figyelembevételével, a kulturális élet résztvevőinek véleményére építve a koncepció hivatott megfogalmazni a város kulturális életének legfőbb fejlesztési irányait, a feladatellátás kereteit és alapelveit, és kijelölni a fejlődést biztosító feladatokat, tevékenységeket az elkövetkező évekre vonatkozóan.

Olyan kiindulási alap tehát, amely lehetőséget nyújt a meglévő értékek azonosítására, megőrzésére, a hiányosságok pótlására és a város kulturális fejlődésének biztosítására.

A koncepció a jogszabályokat, az országos koncepciót, valamint a város múltját és jelenét szem előtt tartva vázolja fel az elérni kívánt célt és eredményt.

Szakpolitikai, jogszabályi keretek

A kultúra a városi fejlesztési dokumentumokban

Településfejlesztési Koncepció (2001)

A 2001-ben elfogadott Településfejlesztési Koncepció három fő fejlesztési irányt határozott meg a város számára. Ezek közül a kultúra

- a történelmi, kulturális, természeti és táji értékekre épülő turizmus fejlesztése,
- a középfokú oktatási bázis fejlesztése és a felsőoktatási bázis kialakítása, speciális oktatási célok megvalósítása, valamint
- a civil szféra megújítása kapcsán jelent meg.

Fontos továbbá a jelen koncepció szempontjából a dokumentum azon megállapítása, mely szerint Tata a kistérség „kereskedelmi, turisztikai és kulturális szervező központja, melynek továbbfejlesztése, megerősítése reális célja a városnak”.

A városfejlesztés 2001-ben meghatározott fő irányai és prioritásai között szerepelt továbbá, hogy

- a fejlesztések során a természeti, környezeti és kulturális értékvédelemmel összefüggő szempontok elsőbbséget kell, hogy élvezzenek,
- a város gazdagodását és arculatának formálását is szolgáló idegenforgalmi, rekreációs célú, kulturális, oktatási és egészségügyi fejlesztések kiemelten támogatandók.

Településfejlesztési Koncepció (2021) – társadalmi egyeztetés alatt

A jelenleg még társadalmi egyeztetés alatt álló 2021-es Településfejlesztési Koncepció 2050-ig kívánja kijelölni Tata épített és táji környezeti, társadalmi és gazdasági fejlődésének irányát. A koncepció az előttünk álló évtized egyik kiemelt feladatákként jelöli meg a város nemzetközi láthatóságának megteremtését. A 2040-ig terjedő időszakra nézve a város értékeinek kiteljesedését vetíti előre, aminek biztosítékát a Világörökségi cím elnyerésében és az ehhez kapcsolódó intézményi és programháttérben látja. Az ezekre építhető minőségi turizmust a város egyik lehetséges fő húzóágazatának tekinti, és célként határozza meg Tata nemzetközi kapcsolatainak fejlesztését, a nagyobb nemzetközi láthatóság gazdasági és turisztikai fejlődés szolgálatába állítását. A 2041 és 2050 közötti évekre már nem a fejlesztést, hanem a város harmóniájának megőrzését nevezi meg fő célként, a belső erőforrásokra támaszkodva. A városi életfolyamatok átalakítását (szabadidő eltöltése, oktatás-felsőoktatás, innováció, kreativitást segítő beruházások) és a minőségi életmód feltételeinek megteremtését jelöli meg fő prioritásként, ennek egyik legfontosabb motorjaként pedig a kultúrát és a közösségfejlesztést említi.

A koncepció a Tata sikerességét, versenyképességét, fenntartható és harmonikus várossá fejlesztését meghatározó legfontosabb tényezők közé sorolja a város természeti, épített és szellemi kincseiből álló örökségét, illetve azokat a programokat, amelyek ezeket az értékeket a helyi és tágabb közösség számára nyilvánvalóvá teszik. Ugyancsak fontosnak tartja a városvezetés, valamint az egyházi és civil szervezetek közötti kiváló kapcsolatot és annak fenntartását. A város fejlődését ösztönző tudományos, kulturális és oktatási háttér megteremtése érdekében kiemelt jelentőségűnek tartja a fejlesztéspolitikát támogató és annak eredményeit vizsgáló szakmai és tudományos munka folytatását, a felsőoktatási kapcsolatok szélesítését, a K+F+I szektor jelenlétének erősítését. A település rendkívüli erőforrásaként tekint a tatai identitásra.

A koncepció három átfogó és hat tematikus célt határoz meg. Az átfogó célok közül az első a tatai táj/természeti helyszín és épített környezet fokozott és együttes védelme és fejlesztése által a helyi értékek intenzívebb felmutatása, és ennek révén a Világörökség várományosi, majd Világörökségi helyszín cím elnyerése. A tatai gazdaság minőség-, digitális és tudásorientált fejlesztésén belül fontos szerepet szán a város kulturális és turisztikai hagyományaira alapozó kreatív ipar, a kreatív gazdaság fellendítésének, valamint a magas minőségű táji/természeti és épített környezettel összhangba hozható minőségi turizmus fejlesztésének. A tatai társadalom életminőségének komplex fejlesztése terén a koncepció kiemelt fontosságú kitörési pontként határozza meg a kultúra fejlesztését a meglévők mellett új kulturális helyszínek és programok létrehozásával.

Az *Oktatási, kulturális, sport, család és ifjúsági program* rész céljai közül a következők kapcsolódnak közvetlenül a kulturális területhez:

- Az egyetemfejlesztésekkel és a melléjük tervezett innovációs parkokkal való új típusú együttműködés, a tudományos és kulturális háttér fejlesztése.
- A tatai volt Piarista rendház felújításának második üteme felsőoktatási célokra.

- A Tatát érintő tudományos cikkek, szakvélemények bibliográfiájának elkészítése.
- Tehetséggondozási, ösztöndíjrendszer továbbfejlesztése
- Speciális oktatási programok (természetvédelem, környezettudatosság, fenntarthatóság, kreativitás, innováció) körének bővítése
- Magyary Zoltán Művelődési Központ rekonstrukciója, rendezvényközponttá alakítása
- A megújított Kuny Domokos Múzeum állandó és időszakos kiállításainak kidolgozása
- A Hősök terén álló volt zsinagóga épületének kulturális célú hasznosítása
- A Vaszary-villa felújítása
- Városi Galéria létrehozása
- Összművészeti Telep létrehozása
- A meglévő kulturális programok, fesztiválok mellett újak létrehozása (pl. Rövidfilmpályázat, Bábművészeti, Diákszínjátszási Központ, Templomok Fesztiválja, Nemzetközi Összművészeti Fesztivál, Ifjúsági Napok, kézműves, népművészeti piac)
- A Peron Könyvzenei Tehetségközpont regionális szintű fejlesztése
- A tatai tematikus útvonalak és kulturális séták folyamatos fejlesztése, a velük kapcsolatos infokommunikáció fejlesztése, kiadványsorozat létrehozása
- Települési Értéktár karbantartása, fejlesztése
- Állandó kiállítás létesítése a piarista rend tatai jelenlétéről 2025-ben
- Tata Nagyjai kiadványsorozat (Magyary Zoltán, Kiss István, Bláthy Ottó, Giesswein Sándor, Öveges József stb.) megjelentetése
- A Tata Brand létrehozása a meglévő imázs-alapokon, ebbe a vállalkozások bevonása
- Tata nemzetközi imázskampánya a Tata Brand segítségével a testvérvárosi hálózat részvételével
- Helytörténeti oktatása fenntartása és fejlesztése

A *Gazdaságfejlesztési Program* rész céljai között szerepel a kreatív gazdaság fejlesztése a tatai turizmus és kultúra szolgálatában, továbbá a turizmus fejlesztésével összefüggésben az Esterházy-kastély rekonstrukciójának folytatása, a Vár felújítása, a volt szakorvosi rendelő épületének részben múzeumi fejlesztése, a vízimalmok rekonstrukciója és hasznosítása a turizmus szolgálatában, a városi eseménynaptár összeállítása évente és folyamatos megújítása, a fesztiválszezon kibővítése és intézmény létesítése a konferenciaturizmus számára.

A *Közigazgatásfejlesztés, kapcsolatok fejlesztése, városmenedzsment Program* elemei közül a városi kommunikáció fejlesztése, a testvérvárosi kapcsolatok, az egyházakkal, civil szervezetekkel való együttműködés erősítése és az ún. visegrádi, illetve Pons Danubii kapcsolatok élénkítése köthető a kulturális koncepcióhoz.

Tata város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (2014–2020)

A stratégia által meghatározott jövőképből többek között a városban található számos műemléki épület megújításával, valamint a természeti értékek fenntartható hasznosításával összefüggésben szerepel a turisztikai kínálat, a színvonalas rendezvények és az idelátogatók számának növekedése.

A dokumentum 3 átfogó és 5 tematikus célt határozott meg, utóbbiakhoz kapcsolódóan pedig már a konkrét intézkedéseket megjelölték. Ezek között az alábbiak szerint jelenik meg a kultúra.

1. A lakosság életminőségének javítása, szolgáltatások fejlesztése:
  - központi funkciók (közszolgáltatások) megtelepedésének támogatása a funkcióhiányos városrészekben (Tóváros északi része, Kertváros, Újhegy, Agostyán, Nagykert),
  - közösségi terek fejlesztése,
  - közszolgáltatást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése, épületek energetikai célú felújítása, akadálymentesítése,
  - felsőoktatási intézményekkel való együttműködés keretében felsőfokú képzések elindítása,
  - kulturális és sportolási lehetőséget biztosító fejlesztések megvalósítása
2. A város közlekedési- és közműrendszerének fejlesztése:
  - a közlekedési infokommunikációs rendszer fejlesztése a turisztikai célpontok jobb elérhetősége érdekében
3. Városi környezet fenntartható fejlesztése:
  - műemléki épületek hasznosítására megvalósítandó programok,
  - Esterházy-kastély felújítása, hasznosítása,
  - Vár hasznosítása, környezetének megújítása,
  - Angolkert rekonstrukciójának befejezése.
4. A város gazdasági erejének növelése
  - felsőfokú oktatási intézményekkel való együttműködés kutató-fejlesztő munkahelyek kialakítására
5. Fenntartható idegenforgalom
  - az értékes, műemléki épületek hálózatban, programcsomagok keretében történő bemutatása,
  - a város kulturális hagyományaira alapozott programcsomagok létrehozása.

Magyary-terv 2.0 (2015)

A város hosszútávú fejlesztési tervének 2015-ben felülvizsgált és megújított változata is megőrizte a 2008-ban megfogalmazott alapelveket. Ezek között kiemelten hangsúlyos elemként szerepel a helyi társadalom fejlesztése, a helyi identitás – általában a „tataiság”, de ezen belül is az egyes városrészek önazonosságának – erősítése, miközben különös figyelemmel kíséri a meglévő közösségek, egyesületek, alapítványok, alkotó szellemi műhelyek, hitéleti testületek, oktatási, művelődési, érdekvédelmi szervezetek, gazdasági-termelő közösségek stb. működését, valamint támogatja az ilyen szerveződések alapítását. A közösségfejlesztés és a helyi identitás erősítésének fontos eszközeként tekint a Magyary-terv a helyi civil szervezetek, polgári műhelyek, közösségek bevonásával megvalósuló ünnepek, találkozók, közösségi alkalmak szervezésére, az ilyen hagyományok ápolására, újak megteremtésére is.

A Magyary-terven belül az Öveges József oktatási, kulturális, sport-, család- és ifjúsági program érinti közvetlenül a kultúra területét. Ez városunk jövőjének egyik kulcsaként jelöli meg Tata meglévő és fejlesztendő kultúráját, a település történelmét, a műemlékek sokaságát és annak más elemeit, melyek az itt élők szolgálata mellett a magas színvonalú idegenforgalom alapját is képezik. A konkrét intézkedések között szerepelt

- a Vár rekonstrukciója,
- az Esterházy-kastély felújítása,
- a Magyary Zoltán Művelődési Központ felújítása,

- a Kuny Domokos Múzeumhoz tartozó épületek (Német Nemzetiségi Múzeum, egykori zsinagóga, angolkeri műromok, Kiskastély, Török mecset) megújítása
- a Kuny Domokos Múzeum igazgatóságának elhelyezése,
- a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár áthelyezése a volt Helyőrségi Klubba,
- fazekasműhely kialakítása a Kőfaragó házban,
- a Kálvária-szoborcsoport és a piarista kápolna felújítása,
- a Nemzetközi Zenei Mesterkurzus kiegészítése egy képzőművészeti és tudományos dimenzióval,
- újabb zenei rendezvények, szabadtéri koncertek és országos énekes találkozók szervezése,
- hangverseny-bérletes előadás-sorozat indítása tatai gyermekeknek és szüleiknek,
- a templomok miserendtől eltérő időpontban történő megtekintésének lehetővé tétele,
- a Tatai Patrióta közéleti magazin kiadása,
- Tatai kalendárium megjelentetése,
- múzeumi, helytörténeti és városi könyvsorozatok megjelenésének támogatása,
- Tatai Emléknaptár összeállítása 2038-ig,
- Tatai Értéktár könyvsorozat megjelentetése,
- a tatai értékeket bemutató galéria létrehozása a város honlapján.

A turisztikai fejlesztési célok között szerepel a látnivalók folyamatos fejlesztése, országos, illetve nemzetközi szintre emelése, a turisztikai szezon meghosszabbítása, a programkínálat és a szálláshelyek számának bővítése, színvonalas információs rendszer kialakítása, tematikus térképek, rövidfilmek, filmek elkészítése, a bor- és gasztronómiai, vallási, sport-, élmény- és konferenciaturizmus fejlesztése, a Fényes-fürdő fejlesztési koncepciójának felülvizsgálata, az Öreg-tó rehabilitációja, a Kálvária-domb természetvédelmi értékeinek megújítása, a visszatérő források hasznosítása, valamint az Országgyűlés tér közösségi térként való használatának erősítése. A 2008-as után a második Magyary-terv is megismételte, hogy a szükséges fejlesztések, rekonstrukciók nyomán kezdeményezni kell, hogy Tata a világörökség részévé váljon kulturális és természeti együttes kategóriában.

A Giesswein Sándor Szolidaritási Program részeként a Magyary-terv 2.0 célul tűzte ki az Újhegyben és Mocsai úton lévő szociális bérlakásokban élők számára városrészi programok meghirdetését, a kulturális közfoglalkoztatás keretében meghirdetett programokban való részvételt, a fogyatékkal élők kulturális és sportprogramjainak bővítését, a városi nyugdíjas klubok támogatását, az Idősek Hete programsorozat folytatását.

A Dr. Kiss István Közigazgatás-fejlesztési Programban kapott helyet az önkormányzat és a történelmi egyházak közötti kooperációs lehetőségek szélesítése, a városban élő különböző nemzetiségek kulturális és közösség-szervező tevékenységének támogatása, valamint a város nemzetközi kapcsolatainak erősítése a testvérvárosokkal és a V4-es együttműködésben résztvevő városokkal (Pinczów, Szógyén, Bystricze) meglévő kapcsolatok fejlesztése által.

1.3 A koncepció törvényi, jogszabályi háttere

Az Alaptörvény P) cikkének (1) bekezdése szerint *a kulturális értékek* a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. A XI) cikk (1) és (2) bekezdése értelmében minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez, amit Magyarország többek között a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével biztosít.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt 13. § (1) 7. pontja kimondja, hogy az önkormányzat feladata a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása, azzal, hogy a települési önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően –, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el.

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényt a civil szervezeteknek a kultúra, művelődés területén kifejtett közérdekű, illetve közhasznú tevékenysége támogatása során kell figyelembe vennie az önkormányzatnak.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzését és a közművelődési tevékenységek feltételrendszerének biztosítását szolgáló önkormányzati feladatokat határozza meg az alábbiak szerint:

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,
- c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,
- e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,
- f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,
- g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,
- h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása,
- i) a települési könyvtár, valamint a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmény közművelődési tevékenységének támogatása.

A törvény szövege tartalmazza továbbá, hogy a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a jogszabályban szereplő feladatok közül mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény szabályai alapján az önkormányzatok az önként vállalt helyi közszolgáltatási feladatellátás körében megteremtik az előadó-művészeti tevékenység feltételeit, fejlesztik a színház, tánc- és zeneművészet művelését és ápolják a magyar anyanyelvi kultúrát.

A közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi szintek követelményeiről szóló 20/2018. (VII.9.) EMMI rendelete egységes szakmai szempontokat határoz meg valamennyi közművelődési tevékenységet személyre, szervezetre, annak működési formájától függetlenül. Meghatározza továbbá a közművelődési alapszolgáltatások nyújtásának infrastrukturális feltételeit, azt, hogy a közművelődési feladatellátónak, illetve az egyes közművelődési intézménytípusoknak milyen tárgyi feltételeknek kell megfelelniük.

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének a közművelődésről szóló 12/2019.(IV.25.) rendelete alapján önkormányzatunk a helyi közművelődés támogatása során az alábbi közművelődési alapszolgáltatásokat biztosítja:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- b) a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- d) a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása,
- e) az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- f) a tehetséggondozás- és -fejlesztés feltételeinek biztosítása, valamint
- g) a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

2. Helyzetelemzés

Tata településhálózati, természetföldrajzi, gazdasági és társadalmi jellemzői

Tata a Közép-Dunántúli Régióban, azon belül Komárom-Esztergom megye középső részén található középváros.

A város a Tatai járás székhelye. A járáshoz 10 település tartozik: Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos, Tata és Vértestolna. A város az országos térszerkezeten belül a Bécs-Pozsony-Budapest növekedési zónában, a Budapest-Tatabánya-Győr-(Pozsony/Bécs) közlekedési folyosó mentén található. Kiemelkedően jó közúti és vasúti ellátottsággal rendelkezik, érinti az M1-es autópálya, az 1. számú Budapest-Tatabánya-Győr-Hegyeshalom elsőrendű főút, az 1-es számú Budapest-Hegyeshalom-Rajka vasútvonal, és három nemzetközi repülőtér is viszonylag könnyen, autópályán keresztül elérhető a városból.

A város része az Oroszlány-Tatabánya-Tata város csoportnak, mely városokkal és a vonzáskörzetükbe tartozó településekkel együtt funkcionális várostérséget alkot. A várostérség központja ugyan Tatabánya, de a települések közötti munkamegosztás szempontjából Tata lakóterületi és rekreációs-turisztikai szerepe kiemelkedő.

Településünk országos jelentőséggel bír természeti és épített környezetének köszönhetően turisztikai, a MH 25. Klapka György Lövészdandár létesítményei kapcsán honvédelmi, míg a tatai olimpiai edzőtábor révén a sportélet terén is. Térségi szempontból gazdasági, oktatási és foglalkoztatási, valamint egészségügyi központként jelenik meg a város.

A város a Kisalföld és a Dunántúli-középhegység határán, az Által-ér mentén fekszik. A központi településterület a Komárom-Esztergom megyei síkság, míg Agostyán a Dunazug-hegyvidék középtájba tartozik. Tata területe túlnyomórészt a Dunai-teraszvidékhez része, központi közigazgatási területe az Által-ér völgyében, Agostyán városrész már a Gerecse-hegység nyugati nyúlványainak lankáin terül el. Jelentős szintkülönbségek csak Agostyán környezetében a Gerecséhez kapcsolódóan figyelhetők meg, mely területeket erdők borítanak.

A település legjelentősebb vízfolyása az Által-ér, emellett közigazgatási területén számos mesterséges állóvíz is található, melyek közül az Öreg-tó, a Derítő-tó, a Cseke-tó, az Asszony-tó, a Városi-tó és a Réti-halastavak a jelentősebbek.

Tata magas természeti értékű területei elsődlegesen az Által-ér menti mesterséges tavak és rétek, illetve a Gerecséhez tartozó erdők, melyek a Natura2000 hálózat részei. A város az Országos Ökológiai Hálózat területeivel is érintett, melyek közé az Öreg-tó és környezete, a Réti-tavak, valamint a Fényes-patak és a Mikovinyi-árok mente, az Asszony-tó és a tavat tápláló vízfolyások környezet, valamint Agostyán erdő- és gyepterületei tartoznak. Közigazgatási területén található továbbá Ramsari terület, két országos (Gerecse TK és Tatai Kálvária-domb TT) és számos helyi jelentőségű védett természeti terület. A Gerecse Natúrpark központja szintén Tata városa.

A város méretéhez képest gazdasági súlya jelentős, ami nagyrészt kedvező földrajzi fekvésének köszönhető. Az elmúlt években folyamatos növekedés volt tapasztalható a településen a vállalkozások ezer lakosra jutó számában, valamint a működő vállalkozások és nonprofit gazdasági szervezetek számának alakulásában is. Előbbi mutató értéke a járási, megyei és országos átlagos is jelentősen meghaladja. Az összes működő vállalkozás majd' 95%-a mikrovállalkozás, csak 115 közép-vállalkozás és mindössze 2 nagyvállalat működik a városban.

Az országos helyzetnek megfelelően a szolgáltatási ágazatban tevékenykedő vállalkozások aránya a legmagasabb (79,6%) Tatán. Ezen belül a viszonylag nagy számban található szálláshelyszolgáltatással, vendéglátással foglalkozó vállalkozások. A szolgáltatási ágazaton belül tehát jelentős részterületként jelenik meg a turizmus.

Tata lakosság száma 23.441 fő. A város a Közép-Dunántúl Régióban a nyolcadik, Komárom-Esztergom megyében a harmadik legnépesebb település Tatabánya és Esztergom után. A népességszám 1990-ben 25 ezer fővel tetőzött, azóta folyamatos apadás figyelhető meg, ami elsősorban a természetes fogyással magyarázható. A lakosság, ugyancsak az országos tendenciáknak megfelelően, előregedő, ugyanakkor a város öregedési mutatójának alakulása megyei és országos összevetésben is kedvezőtlenebb.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján a település lakosságán belül 85,3% volt a magyarok aránya, de jelen volt a városban a német (2,7%), a cigány/roma (0,8%), a szlovák (0,3%), a román (0,2%), a horvát (0,1%) és a lengyel (0,1%) nemzetiség is. A legjelentősebb vallások a római katolikus (31,5%), a református (13,7%) és az evangélikus voltak (1,4%). A lakosság 21%-a nem tartozott egyik vallási közösséghez, felekezethez sem, 30,7% pedig nem válaszolt a kérdésre.

A lakosság képzettségére vonatkozó adatok tekintetében megállapítható, hogy a 2011-es népszámlálás alapján az egyetemi, főiskolai és egyéb oklevéllel rendelkezők aránya (20,7%) és a legalább érettségivel rendelkezők aránya (51,2%) is meghaladta a megyei és az országos értékeket.

2010 óta jelentősen visszaesett a nyilvántartott álláskeresők száma a városban, a munkanélküliségi ráta 2018-ban megegyezett a megyei értékkel (2,3%), és alacsonyabb volt, mint az országos mutató (3,7%). Az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem ezzel párhuzamosan 2010 óta folyamatosan emelkedett, és 2017-ben magasabb volt (1 270 595 forint) a járási (4,42%), a megyei (7,78%) és az országos értéknél (21,88%) is.

2.1 Tata város kulturális élete helyi és országos viszonylatban

Tata kulturális – történelmi, építészeti, művészeti, tudományos – tradíciói révén sajátos intézményi struktúrával rendelkezik, amelyben az intézmények – mintegy szimbiózisban – egyszerre városi, kistérségi és megyei szerepkörűek. A *szolgáltatásokat igénybe vevők köre* javarészt a városban élő lakosságot foglalja magában. Az *intézményi háttér*, a szolgáltatások biztosításával a cél belakható közösségi teret és infrastruktúrát biztosítani egyesületeinknek, állampolgárainknak, fiataljainknak és művészeinknek. Tata város a kötelező feladatok ellátása érdekében intézményeket tart fenn, városi könyvtárat, valamint megyei hatókörű városi múzeumot működtet.

Tata, mint a *Tatai kistérség központja* vitathatatlanul pótolhatatlan szerepet játszik a közművelődési feladatellátás területén a kistérség mind a tíz településnek az életében. Ezt igazolja az a kutatás, amely – Budapest kivételével – a 10 ezer fő feletti állandó lakossággal rendelkező települések kulturális adottságait. A vizsgálatba bevont 141 városból Tata a 26 településből álló „funkcióhiányos kulturálisan aktív városok” csoportjába került. Ebbe a csoportba azok a 10–30 ezer lakosú kis- és középvárosok tartoznak, amelyek általában távolabb helyezkednek el a megyeszékhelyektől, de a kulturális kínálatuk lehetőségeikhez képest jelentős. Ezek a települések ugyan nem rendelkeznek minden kulturális funkcióval, a könyvtári és muzeális intézményekhez kapcsolódó tevékenységeket tekintve viszont a legaktívabbak, kulturális kínálatukat tekintve meghatározóak a fesztiváljaik, és jelentős építészeti örökséggel, illetve műemlékvagyonnal is rendelkeznek. Az ebbe a klaszterbe sorolt városok – köztük Tata – nagysága vagy a városhierarchiában betöltött szerepe nem indokolja, hogy széles kulturális kínálattal rendelkezzenek, azonban az elhelyezkedésüknek (Balaton parti település) vagy oktatási, történelmi és népművészeti hagyományaiknak köszönhetően kulturális kínálatuk kielégítő. Városunk kulturális adottságainak azonosításához adalékul szolgálhat még az az elemzés is, amely ugyanezen vizsgálat keretében a városmárka-személyiségek meghatározására irányult. Ennek alapján a „funkcióhiányos kulturálisan aktív városok” jó adottságokkal rendelkeznek, amelyekben sok lehetőség rejlik, de ezeket nem tudják megfelelően kihasználni. Külső megjelenésük többnyire szintén pozitív megítélés alá esik, ami összhangban van azzal, hogy az épített örökség és a műemlékek terén élen járnak ezek a települések.

A mintegy 40 000 fős lakosságszámú Tatai járás 9 községe ugyanakkor egyre nagyobb hangsúlyt fektet saját közművelődési elképzeléseinek megvalósítására, szolgálatba állítva az így létrehozott fejlesztéseket a turizmus területén is. A települések honlapjai büszkén hirdetik megújult művelődési házaik egyre gazdagodó programkínálatát, sőt a község határon is túlnyúló érdeklődést kiváltó rendezvényeiket. Az így élénkülő kistérségi kultúra még inkább arra kell, hogy ösztönözze a járás központját, hogy lehetőséget biztosítson a községek kulturális, hagyományörző kezdeményezéseinek Tatán történő bemutatkozására.

Fontos a *tatai szervezetek közötti összefogás*, ugyanakkor a megfelelő egyeztetések híján fennáll az a veszély, hogy szervezési szempontból konfliktusok alakulnak ki a programok időzítése, az eszköz és humán erőforrás igénybevétel terén.

Tata az „élővizek városaként” ismert országos viszonylatban, a városba érkezők számára a legfőbb turisztikai és kulturális látványosság a tatai vár és környezete, beleértve az Öreg-tó partját. A 2010 nyarán megalakult *Tata és Környéke Turisztikai Egyesület* célja, hogy egységes szakmai keretek mentén összefogja az önkormányzati, vállalkozói és civil szektorban működő, a turizmussal közvetlenül vagy közvetetten érintett szereplőket. Az

összefogástól várt cél az, hogy Tata és térsége eredményesen tudjon megjelenni a turisztikai piacon, mind a belföldi, mind pedig a külföldi turisták körében. Tata országos ismertségében nagy szerepet játszanak a kulturális és összművészeti fesztiválok is, mint például a Víz, Zene, Virág Fesztivál, a Tatai Sokadalom, a Tatai Patara, az Öreg-tavi Nagy Halászfesztivál, a Barokk Fesztivál, a Tatai Vadlúd Sokadalom, valamint a Minimarthon nemzetközi utcai futóverseny. Nemzetközi viszonylatban a testvérvárosi kapcsolatok, testvérvárosi rendezvények is befolyásolják a kulturális turizmus alakulását.

Tata mint *esküvőváros* is egyre népszerűbb lett az elmúlt években: számos budapesti állandó lakóhellyel rendelkező pár választja egybekelésük helyszínéül városunkat, de az ország több pontjáról is érkeznek házassulók a festői környezet vonzása miatt.

Tata történelmi városképe kedvelt helyszíne a *filmforgatásoknak* is.

2.2 Önkormányzati fenntartású (tulajdonú) intézmények, szervezetek

2.2.1 Móricz Zsigmond Városi Könyvtár

A kistérség legnagyobb, leglátogatottabb nyilvános közkönyvtára, amely 1949-től, alapítása óta szolgálja a város közművelődését. Küldetése, hogy a könyvtár élményt és inspirációt adjon a munkához és a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, integráltan biztosítsa a hagyományos és elektronikus dokumentumok elérését, segítse elő a társadalmi hátrányokkal küzdő csoportok kulturális integrációját.

A könyvtár munkájának célja tartalmas, magas szintű szolgáltatást nyújtani a használóknak, felnőtteknek és gyermekeknek a városban, részt venni a kompetenciafejlesztésben, az olvasási és szövegértelmezési képességek fejlesztésében. Fontos az olvasáskultúra fejlesztésében, népszerűsítésében betöltött szerepe, az e-kultúra elterjedésének támogatása is. További cél: biztosítani a hozzáférést az információhoz, a tanulmányokhoz szükséges szakanyagokhoz, s a szabadidő eltöltéséhez szükséges színvonalas irodalomhoz – kielégítve ezzel a legkülönbébb olvasói igényeket is. Hasonlóan az országos és nemzetközi trendhez, a könyvtár is széles skáláját kínálja a szabadidő hasznos eltöltésének (író-olvasó találkozók, mese-rajz-versmondó és egyéb pályázatok, olvasó- és kézimunkaklubok, kvízek, számítógépes tanfolyamok az élethosszig tartó tanulás szem előtt tartásával). A könyvtárközi kölcsönzés révén kérésre az ország más könyvtárából is eljuttatják olvasóikhoz a szükséges szakkönyveket, irodalmi alkotásokat.

A könyvtár jelentős helytörténeti gyűjteménnyel rendelkezik, amelyet szakemberei folyamatosan digitalizálnak. A Magyary Zoltánról rendelkezésre álló könyvtári dokumentáció 536 tételnyi digitalizálása már befejeződött a Nemzeti Községi Egységsegítségével.

A város területi aránytalanságait segítő két fiókkönyvtár áll az olvasók rendelkezésére az agostyáni, illetve a kertvárosi városrészben, elsősorban az ott élőknek biztosítva a könyvtári szolgáltatásokat.

A könyvtár a fenntartó Tata Város Önkormányzata forrásain túl uniós és hazai pályázati támogatásokat is igénybe vesz, lehetőségeihez mérten.

Együttműködik a város kulturális intézményeivel, a civil szervezetekkel, a tatai általános- és középiskolákkal, a Kuny Domokos Múzeummal, valamint a megyei- és országos könyvtárakkal.

További együttműködő partnerei:

- a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthona
- a Fényes fasori Idősek Otthonának érdeklődő lakói
- a Vakok Állami Intézetének Tatai Rehabilitációs Telephelye
- a Fellner Jakab Kulturális Egyesület
- a Mozgáskorlátozottak Komárom-Esztergom Megyei Egyesülete Tatai Sorstársak Klubja
- az Ars Sacra program.

2.2.2 Kuny Domokos Múzeum

A Kuny Domokos Múzeum 2013. január 1-től Tata Város Önkormányzata fenntartásában működik. A fenntartóváltással a város hosszú évek után újra a sajátjának tekintheti a múzeumot, és ezzel lehetősége nyílik a város történelmi, kulturális értékeinek további gazdagítására.

A Kuny Domokos Múzeum megyei hatókörű városi múzeum, amely Komárom-Esztergom megye egyik legrégebbi múzeumaként a tatai piarista gyűjteményből alakult ki. A Kuny Domokos Múzeum mint megyei hatókörű városi múzeum feladata a kulturális javak helyi védelmének települési szintet meghaladó, jelen esetben Komárom-Esztergom megye közigazgatási területére kiterjedő biztosítása. Közgyűjteményként feladata az, hogy gyűjtőterületén a régészeti, a néprajzi, a történelmi, a numizmatikai, a képző- és iparművészeti, valamint a természettudományos emlékeket, mint kulturális örökség elemeit összegyűjtse, rendszerezze, őrizze és hozzáférhetővé tegye a kutatók és a nagyközönség számára, így megismertesse velük a megye, de különösen Tata város múltját, történelmi értékeit, hagyományait. Tudományos műhelyként a fentebbi szakterületek munkatársai kutatásokat folytatnak és ezeket közzéteszik.

Kiállítóhelyein programokat kínál a város, illetve a megye lakóinak, úgy a fiataloknak, mint a felnőtt közönségnek, ezzel erősítve a helyi közösségi identitást, a patrióta szellemet, valamint a város középkori múltjának megismerését. Szakmai módszertani központként segíti a megyei muzeális intézmények munkáját.

A kulturális javak egységes szaktudományos szempontok szerint, tudományos szaktevékenység keretében kialakított, nyilvántartott és dokumentált együttesét őrzi, gondozza és kiállításon bemutatja, biztosítja a kulturális javakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység lehetőségét.

A Kuny Domokos Múzeum tevékenységét három műemléki épületben és kiállítóhelyen végzi: a tatai várban, a Német Nemzetiségi Kiállítóhelyen (Nepomucenus malom és magtár), és a volt zsinagóga épületében lévő kiállítóhelyen.

Fontos megemlítenünk a Kuny Domokos Múzeum és az érsekújvári Thain János Múzeum szögyéni telephelye, illetve a Német Nemzetiségi Múzeum és a gerlingeni Heimatmuseum közötti szakmai együttműködéseket.

2.2.2.1 Vár

A vár, amely kiemelt, vonzó műemlék, önmagában is értéket képvisel és erősíti Tatának a térség kulturális életében betöltött szerepét.

A várudvar, mint frekventált közpark, helyszínt biztosít a fesztiválok, a Kuny Domokos Múzeum és egyéb közösségek által szervezett rendezvényekhez.

A volt szakkönyvtár kiköltözése után, a vártoronyban egy időszakos kiállításoknak és egyéb rendezvényeknek helyet biztosító kiállító tér került kialakításra. Reményeink szerint az impozáns térszerkezettel rendelkező vártorony további bérletes konstrukció keretében hasznosítható.

2.2.2.2 Német Nemzetiségi Múzeum

A Kuny Domokos Múzeum kiállítóhelyeként 1983 óta a Nepomucenus-malomban működik a Német Nemzetiségi Múzeum. A múzeumban 2015-ben nyílt meg a Mi és a Többiek című állandó kiállítás, amelynek középpontjában a magyarországi németiség tárgyi kultúrája áll. A tárlat azt vizsgálja, hogyan alakulnak ki a népcsoportokra vonatkozó sztereotípiák, előítéletek, és arról, hogyan gondolkodik a nemzeti többség a nemzeti kisebbségről.

A múzeum nemzetiségi bázisintézményként a német nemzetiségi kultúra örökségének gyűjtése, őrzése, kutatása és bemutatása mellett a múzeum oktatási szerepét is szeretné erősíteni. Edukációs szemléletének megújításához, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódóan a digitalizált kulturális örökséghez való hozzáférés elősegítéséhez kíván hozzájárulni.

A múzeumban szervezett programok, események egyre nagyobb tömegeket mozgatnak meg: a Vendégségben a Múzeum program eseményei, a szabadtéri rendezvények, a sördélután, az ünnepek kapcsán egyre több vendég fogadását kell megoldani, Erre szolgál a 2020. őszére elkészült zöld terület a Malom-patak túloldalán, amely az egykori Nepomucenus-malom gazdasági udvara volt.

2.2.2.3 A volt zsinagóga épülete

A közép- és a kora újkorban jelentős zsidó közösség élt a városban. A zsinagóga jelenlegi épülete az 1861. évi, Wechsleman Ignác (1828-1903) építész tervei szerint végzett romantikus stílusú átépítést tükrözi. A zsinagóga kertjében Lugossy Mária „Minden idők mártírjainak emlékére” című szoborkompozíció áll.

A kiállítóhely műszaki állapota jelenleg nem megfelelő (fűtés, vizesedés, világítás, vizes blokkok, elektromos hálózat), emiatt nem használható egész éven évben az épület.

2.2.3 Tatai Városkapu Közhasznú Zrt.

Tata Város Önkormányzata a közművelődési kötelező feladatainak javarészét a Tatai Városkapu Közhasznú Zrt.-vel kötött szerződés alapján látja el. Ennek alapján végzi közművelődési tevékenységét a Magyary Zoltán Művelődési Központ. Közművelődési színtér továbbá a Zrt. üzemeltetésében lévő Nyári lak, vagy más néven Kiskastély, az Új Kajakház Ökoturisztikai Központ kiállítótere, valamint a Fényes tanösvény.

Az intézmény alapelveként tekinti a művelődéshez és kultúrához való jogot, és kiemelt figyelmet fordít a kulturális értékek közvetítésére, elsősorban a helyi lakosság irányába. Fontosnak tartja a sérülékeny társadalmi csoportok, így az idősek és gyermekek, fogyatékkal élők, mozgáskorlátozottak hozzáférhetőségét a kultúrához. Célja tehát különösen a helyi és környékbeli lakosok műveltségének növelése színházi előadások, kézműves, képző- és alkotóművészeti kiállítások, komoly- és könnyűzenei előadások, néphagyományörző

programok szervezésével és bemutatásával, minél szélesebb kulturális paletta társadalmi megismertetésével.

2.2.3.1 Magyary Zoltán Művelődési Központ

A Magyary Zoltán Művelődési Központ műszaki és esztétikai állapota, infrastruktúrája a XXI. század követelményeinek és a funkciójának sem felel meg. Az épületben jelenleg nem lehetséges a közművelődés eredményes reprezentálása. A méltatlan viszonyok ellenére mind a társadalmi szervezetek, mind a rendezvények, programok látogatói még mindig nagymértékben igazolják jelenlétükkel a művelődési ház létjogosultságát. A közművelődési feladatellátás, bár egyre csökkenő hatékonysággal, még mindig megvalósul, közösségi szintérenként való működése pedig létkérdés az aktív tatai közösségek számára.

A művelődési ház elhelyezkedése a településszerkezetben kiváló, a lakosság számára gyalogosan, tömegközlekedéssel is egyszerűen elérhető. Maga az épület olyan, még mindig népszerű funkciókkal bír, amit nehezen lehetne más módon kiváltani. Ilyen például a 300 nézőt is befogadó, kiváló színpadi rendszerrel rendelkező színházterem. Az épület műszaki állapota válságos, viszont alapterületét, méreteit, elrendezését, befogadóképességét tekintve alkalmas arra, hogy a megfelelő volumenű átalakítással egy a célnak kiválóan megfelelő létesítmény alapjaként szolgáljon.

A működtető Tatai Városkapu Közhasznú Zrt. tapasztalatai, és a véleményüket elmondó vendégek a megoldást egy, a jelenlegi helyszínen megfelelő módon újjáépített épületben látják, ami valóban a tatai családok, közösségek, fiatalok igényeire épülő tartalmat kínál. A sokoldalú szolgáltatásnyújtást az is segíti, hogy Tatán több olyan kulturális helyszín található, vagy a jövőben létrejöhet, amely képes a közművelődési alapfeladatok ellátásában szerepet vállalni a művelődési központ mellett. A tervek szerint a jelenleg a művelődési központban levő könyvtárellátás új helyen valósulna meg, ami további terek más célra történő felhasználását teszi majd lehetővé.

2.2.3.2 Új Kajakház Ökoturisztikai Központ

A közművelődési színterek megújulásának, az újak létrejöttének tatai útjára jellemzőek az olyan, turisztikai forrásból is kialakított, felújított színterek, amelyek a lakosság számára létrejövő szolgáltatások mellett a turisták számára is vonzóak. Az Új Kajakház Ökoturisztikai Központ a tatai sportélet egyik jelentős helyszíne, hiszen otthont ad a Tatai Hódy Sportegyesület Kajak-kenu Szakosztályának, ugyanakkor közművelődési feladatokat is ellát: közösségi rendezvények, előadások és kiállítások helyszíne.

2.2.3.4 Kiskastély vagy Nyári lak

A hajdani Esterházy család nyári villája az Angolparkban a park legkorábbi épülete. Eredetileg nyári laknak épült, copf stílusban, 1784-ben Grossmann József építette. A felújított és 2015. júliusában átadott kiskastély jelenleg korhű, barokk berendezéssel és herendi porcelánkiállítással várja a látogatókat. A kastélyban a restaurálás eredményeképpen látható az eredeti kifestés (tájképes festésű díszterem, és vonalas díszítőfestés a szobákban), a kastélyinteriőr (díszterem, női szalon, úriszoba, műtárgy bútoregyüttesekkel, festményekkel, függönyökkel), valamint a Herendi Porcelánmanufaktúra kiállítása.

2.2.3.5 Fényes Tanösvény

Az egész évben, szezonon kívül is látogatható Fényes Tanösvény egy tizennyolc állomással rendelkező ökoturisztikai útvonal, amely interaktív módon mutatja be a fürdő területének természeti kincseit. Egyszerre informatív és szórakoztató turisztikai attrakció, amely bővelkedik kalandokban: önállóan, kötélhídon és csónakkal járhatják be a látogatók, és megcsodálhatják a karsztforrások lenyűgöző élővilágát. A tanösvényt a látogatóközpont helyi élővilágot bemutató kiállításai és foglalkozásai egészítik ki.

A területen található láprétek és láperdők karsztforrásai 1973-ra a bányászat miatt kiapadtak, azonban annak leállta után, a 2000-es években ismét megindultak. A forrásokból enyhén szénsavas, 20-22°C hőmérsékletű víz tör fel. A térségben egyedülálló növénytársulások és állatvilág lelhető fel, megtalálható itt többek közt a fokozottan veszélyeztetett pókbangó, a fehér tündérrózsa és a selymes boglárka. Ezenkívül jelentős a helyi madárfauna: az erdei fülesbagoly és a pettyes vízicsibe mellett megfigyelhető a fokozottan védett cigányréce is.

A tatai ökoturisztikai tanösvény ideális célpont családok és iskolai csoportok, valamint az aktív pihenés iránt érdeklődő turisták számára.

2.2.4 Közgyűteményi Tanácsadó Testület

Tata város kulturális és közgyűteményi intézményeinek, a Kuny Domokos Múzeum és a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szakmai munkájának és működésének segítése érdekében Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 396/2014. (XI.27.) sz. határozata alapján Közgyűteményi Tanácsadó Testületet hozott létre. A testületnek véleményezési és javaslattevési joga van. Feladatai:

- Figyelemmel kíséri és elemzi, javaslataival támogatja a közgyűteményi intézmények szakmai tevékenységét.
- Értékeli és véleményezi a közgyűteményi intézmények éves programját.
- Javaslatot tesz és véleményezi a közgyűteményi intézményekhez kapcsolódó beruházási, fejlesztési elképzeléseket.
- Részt vesz a közgyűteményi intézmények rendezvényeinek előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában.
- Közreműködik a szakterületekhez kötődő pályázatok, pénzügyi forrásainak felkutatásában, projektek, fejlesztések tervezésében.
- Erősíti és támogatja a közgyűteményi intézmények helyi, megyei és országos kapcsolatait.
- A kulturális érdekérvényesítésnek és a közgyűteményi, közművelődési tevékenységek összehangolása érdekében elősegíti ezen intézmények együttműködését.
- Tata Város Önkormányzata által a Kuny Domokos Múzeum és a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár részére biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervezet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi.
- Együttműködik a közgyűteményi tanácsadó testületet létrehozó Tata Város Önkormányzatával, félévenként beszámol a végzett munkájáról.

2.2.5 Tatai Rend-Ház Kft.

A Tatai Rend-ház Kft-t 2018-ban alapította Tata Város Önkormányzata azzal a céllal, hogy a volt piarista rendházban zajló oktatási, kulturális munkát összefogja, és az épületet üzemeltesse. Tata Város Önkormányzata 2018-ban közművelődési megállapodást is kötött a Kft-vel, és a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztésével, valamint az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosításával bízta meg. Ennek megfelelően a Kft. felsőoktatási képzések mellett pályázati keretek között megvalósuló oktatásokhoz is biztosítja a helyszínt és a gazdag technikai háttérrel. A Tatai Községi Felsőoktatási Képzési Központ mellett a ház ad otthont

- a Magyary Zoltán Nép főiskolai Társaságnak,
- a Peron Tehetségközpontnak,
- a Mecénás Közalapítványnak,
- a Nemzeti Közzolgálati Egyetem képzéseinek,
- a Digitális Jólét Pontnak.

Itt található továbbá az Edutus Egyetem egyik telephelye is.

2018 őszétől a Tatai Rend-ház Kft. lapkiadással is foglalkozik. A város közéleti magazinját, a Tatai Patriótát adja ki negyedévente.

A város képviselő-testületének 2018. december 8-i döntése alapján az Agostyáni Családi Rendezvényház üzemeltetésért és fenntartásáért is a Kft. felel.

2019. október 21-től a Tatai Rend-ház Kft. felnőttképzési tevékenységet is folytathat színesítve ezzel a város oktatási, kulturális palettáját. Mindezeket túl koncerteknek, hangversenyeknek, kiállításoknak, fesztiváloknak, színházi/művészeti programoknak, ünnepeknek, konferenciáknak és egyéb rendezvényeknek is helyet biztosít a ház.

2.3 Egyéb fenntartásban működő, kulturális feladatokat is ellátó intézmények, szervezetek

2.3.1 ELTE Tatai Geológus Kert – Természetvédelmi Terület és Szabadtéri Geológiai Muzeális Közgyűjtemény

A Geológus Kert a tatai Kálvária-dombon helyezkedik el és 1953 óta, 3,5 hektár alapterületű kiemelt földtani természetvédelmi terület. 1976-ban nyitották meg a természettudomány iránt érdeklődő nagyközönség számára, Európában példa nélküli geológiai és botanikai látványosságai miatt. 1991-től a terület Szabadtéri Geológiai Múzeumként is működik. A Szabadtéri Geológiai Múzeumban megtalálhatók Magyarország leggyakoribb hegyépítő kőzetei. Az egyedülálló természeti valamint kultúrtörténeti érdekességekkel, látványosságokkal rendelkező terület 1994-ben került az Eötvös Loránd Tudományegyetem kezelésébe. Az egyetem továbbfejlesztette, és ennek eredményeként bővült a tanösvény útvonala és a kőpark bemutató gyűjteménye.

A természetvédelmi terület többszáz millió év geológiai eseményeit, annak élővilágát valamint botanikai, kultúrtörténeti és bányászattörténeti (őskori tűzkőbányászat) látnivalókat mutat be.

Fontos szerepet tölt be a tudományos ismeretterjesztésben valamint a hazai geológus, térképész, geofizikus, meteorológus, geográfus, környezetvédelmi szakemberképzésben. Természeti adottságai révén oktatási tevékenysége elsősorban a gyakorlati képzésre irányul. Tanulmányutak és terepgyakorlatok során a földtani, botanikai, anyagismeret elsajátítására kiváló lehetőséget nyújt. Az ELTE fejlesztési célkitűzéseiben szerepel környezetvédelmi monitoring állomás felállítása, amely a hidrogeológiai, légszennyezettségi, radioaktív-szennyezettségi, meteorológiai adatok folyamatos mérésére szolgálna.

A terület mintapéldája lehet az épített és a természeti környezet harmóniája bemutatásának is.

A természetvédelmi területet évente közel hatezren látogatják.

2.3.2 Est mozi

A városi filmszínház fennállása óta sok átalakuláson ment át. A közelmúltban üzemeltető váltás történt. A mozi a tömegkultúra legrégebbi tatai helyszíne.

2.4 Civil szervezetek, egyéb közösségek kulturális tevékenysége

Tatára jellemző a pezsgő civil élet, számos egyesület és szervezet tevékenykedik, ezek közül kiemelkedő a kulturális és a sport tevékenységet ellátó szervezetek munkája. *A bíróság 105 tatai egyesületet és 58 alapítványt tart számon az interneten is elérhető nyilvántartásában.* Tata Város Önkormányzata azon egyesületekkel, alapítványokkal áll kapcsolatban, amelyekkel közös programokat szervez, illetve az önkormányzati alapok pályázatain keresztül vagy költségvetéséből támogat. A kulturális egyesületek között vannak, amelyek tevékenységüket a közművelődés keretei között folytatják, de az amatőr művészeti csoportoknak, kluboknak és hobbiköröknek fontos szerepük van a felnőtt és az ifjú korosztály kulturális szokásainak kialakításában, a közízlés formálásában és a szabadidő hasznos eltöltésében egyaránt. (1. melléklet: Az önkormányzattal kapcsolatban álló civil szervezetek névsora)

2.4.1 Közművelődési megállapodások szervezetekkel, egyesületekkel

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (későbbiekben törvény.) 76. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása. A települési önkormányzat e feladatát közművelődési alapszolgáltatások megszervezésén keresztül végzi. A törvényi felhatalmazás alapján az önkormányzat a feladat ellátására közművelődési megállapodást köt. Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete a közművelődésről szóló 12/2019.(IV.25.) sz. önkormányzati rendelete határozza meg a feladatátadó által kötelezően ellátandó közművelődési alapszolgáltatásokat és feladatokat.

Tata Város Önkormányzata az alábbi szervezetekkel kötött közművelődési megállapodást:

2.4.1.1 Tatai „Kenderke” Néptánc Egyesület

Az egyesület célja Tata népművészeti és néptánc életének felvirágoztatása, a néphagyományok örökségének megóvása és ápolása, népszerűsítése, a néptánc, népzene, és népi iparművészet területén, népművészeti- és néptánc rendezvények szervezése, iskolai rendszeren kívüli öntevékeny, önképző tanfolyamok megteremtése, képzések, táborok és más

programok szervezése, a határon túli magyar területek népművészetének megismerésére, kapcsolatok kiépítésére irányuló tevékenységek előidézése, segítése. Az egyesület szervezésében valósul meg a Tatai Sokadalom elnevezésű összművészeti fesztivál.

2.4.1.2 Pötörke Népművészeti Egyesület

Az egyesület célja a néptánc iránti érdeklődés és a hozzá kapcsolódó művészeti irányzatok szolgálata. Kulturális tevékenysége szertágazó: az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenységen túl a tehetséggondozáson át, egészen a népművészeti találkozók megszervezéséig öleli át a népi kultúra minden szegmensét.

A tatai néptáncgyűttesek a maguk eszközeivel hozzájárulnak a Kárpát-medencei magyarság kulturális identitásának megőrzéséhez és megerősítéséhez, valamint a magyar kultúra nemzetközi megismertetéséhez is.

2.4.1.3 Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság

A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság az egykori Tatai Népfőiskola és névadója, Magyary Zoltán szellemi örökségére építve biztosítja az egyének számára a világban való eligazodáshoz szükséges élethosszig tartó tanulás közösségi lehetőségét a tudás hozzáférhetővé tételével. Közművelődési tevékenységét a népfőiskolai mozgalom hagyományainak megfelelően szerteágazó területeken végzi. A szabad művelődés, az élethosszig tartó tanulás, továbbá a kompetenciafejlesztés lehetőségét igyekszik minél szélesebb kör számára ingyenesen elérhetővé tenni.

2.4.1.4 A TIT Komárom-Esztergom Megyei Egyesülete

Az egyesület tatai csoportja működteti 2008-tól a Kárpát-medencében egyedülálló TIT Posztoczky Károly Csillagvizsgáló és Múzeumot, amely csillagászati programokat nyújt minden érdeklődőnek napszaktól (éjjel, nappal) és időjárástól (derült, borult idő) függetlenül.

Az egyesület 2018-ban megvásárolta a csillagdat Tata Város Önkormányzatától.

2.4.1.5 Peron Tehetségközpont

A Peron Music Foundation Zeneműkiadó és Tehetséggondozó Alapítvány fenntartásában a Piarista Rendház épületében működő Peron Tehetségközpont célja a régióban elindítani és meghonosítani az intézményesített könnyűzenei oktatást és tehetséggondozást.

A Peron Music Alapítvány több, mint negyed évszázada dolgozik a tehetséggondozásban, amely időszak alatt számos programot, fesztivált, képzéseket, táborokat, valamint tanácsadásokat szervezett. A tatai központ megnyitásával új korszak indult el.

A központ létrehozóinak meggyőződése, hogy a könnyűzene a kultúránk része, értéket ad, közösséget szervez. A központban az érdeklődő fiatalok számára lehetőség van a hangszeres képzésre: dobon, gitáron, basszusgitáron és billentyűs hangszereken tanulhatnak meg játszani. Hangszeres képzéseik mellett fontosnak tartják a zeneiség, a zenekészítés, a zenélés komplexitásának megismerését, ezért különböző kurzusokat, szakköröket, workshopokat, tanfolyamokat indítanak a dalszövegírás, a zeneszerzés, a hangtechnikai alapok megismerése, a kreativitás fejlesztése, és a zenekari gyakorlat megszerzése céljából. Az alapítvány kiadói tevékenységet is végez.

2.4.2 Nevelési-oktatási intézmények

2.4.2.1 Menner Bernát Alapfokú Művészeti Iskola

Az iskola mintegy fél évszázada áll a tatai és a kistérségben élő fiatalok szolgálatában. Alapfokú művészeti iskolaként fő feladatuk, hogy megalapozzák tanulóikban a művészi kifejezőkészséget, illetve felkészítsék, előkészítsék őket a szakirányú továbbtanulásra. Alapvető céljuk az, hogy a művészetoktatás sajátos eszközeivel, az általános iskolákban tanultakon túl, a hangszeres és képzőművészeti tárgyakon keresztül járuljanak hozzá növendékeik érzelmi és esztétikai neveléséhez, így segítve őket sokoldalú, zeneileg is művelt, érett, kreatív személyiséggé válni.

Jelenleg két művészeti ágon, a zene- és képzőművészet területén kínálnak képzéseket. Az oktatott hangszerek listája szinte a teljes klasszikus zenei hangszerkínálatot lefedi. Nagy hangsúlyt fektetnek a társas zenélésre. Ennek jegyében kilenc állandó hangszeres együttes működik az intézményben. Emellett ösztönzik a kamarazenei csoportok működését is. Jelenleg a Tatabányai Tankerületi Központ fenntartásában működik az intézmény.

Az intézmény fúvószenekara rendszeres közreműködője a városi megemlékezéseknek, rendezvényeknek. Az iskola különféle zenei formációi a maguk eszközeivel hozzájárulnak a magyar kultúra nemzetközi megismertetéséhez is.

2.4.2.2 A Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézménye

Az intézményben 1957 óta a Kodály-módszeren alapuló oktatás ének-zene oktatás folyik. Az iskola kórusai a legrangosabb kórusminősítő versenyeken rendre kiváló minősítéseket érnek el. Az 1-5. osztályos gyerekek a Kicsinyek kórusa tagjaiként énekelnek, a felsőbb évfolyamosok pedig a Kodály kórusban szerepelnek. A tagintézmény kamara zenekarában szülők, gyerekek és tanárok együtt muzsikálnak. A kórusok városi rendezvényeken rendszeresen fellépnek, valamint karácsonyi és év végi hangversenyük mindig nagy érdeklődésre számot tartó esemény.

2.4.2.3 Talentum Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Művészeti Szakgimnázium

A művészeti szakgimnáziumban grafikus képzés folyik: a diákok a mai kor követelményeinek megfelelő szakismeretek birtokába jutnak: nemcsak a rajzolást, de a grafikai szoftverek alkalmazását is megtanulják. Olyan átfogó művészi és művészettörténeti ismereteket is tanulnak, amelyekkel folytathatják tanulmányaikat különböző művészeti főiskolákon, egyetemeken. A szakmai képzés tartalma: rajz, festészet, grafika, montázs, kollázs, rézkarc, monotípiá, ábrázoló geometria, számítástechnikai ismeretek, tipográfia, nyomdaipari technológia, tervezőgrafikai ismeretek stb. A 13. évfolyamon már csak szakmai képzés folyik, amely felkészít a művészeti grafikus új típusú szakmai vizsgára.

2.4.3 Egyéb kulturális szervezetek, társaságok

Tata város mindennapjaiban is jelen van a kultúra, a művészet. Az intézmények és a civil szervezetek, egyesületek, baráti körök sokasága tevékenykedik, nap mint nap, a kultúra különböző ágazataiban.

2.4.3.1 Tatai Versbarátok Köre

A társaságot Gútay Jánosné nyugdíjas pedagógus hozta létre. Tagjai az irodalom, a költészet iránt érdeklődő, fogékony tatai lakosok, akik havonta több alkalommal találkoznak és megosztják egymással az aktuális témával kapcsolatos gondolataikat. Több városi rendezvényen, megemlékezésen szerepelnek, szívesen kapcsolódnak be az önkormányzati programokba.

2.4.3.2 Egressy Kórus és kamarakórusa

Az Egressy Kórus 1962-ben alakult Baranyi József karnagy vezetésével. Tagjai több korosztályt képviselnek. A kórus repertoárjában világi és egyházi művek, magyar népdalfeldolgozások is szerepelnek. Számptalan sikert arattak külföldön és hazánkban egyaránt.

A nagy vegyeskarból 1991-ben megalakult az Egressy Kamarakórus. Az együttesek kezdeményezésére 2001-ben hozták létre az Egressy Kórus Tata Alapítványt, amely azóta segíti kulturális missziójukat.

2.4.3.3 Esterházy Énekegyüttes

Schmidt Mónika karnagy vezetésével 1996-ban alakult meg az együttes 8 fővel, majd az évek során egyre többen csatlakoztak hozzájuk. Jelenleg 20-22 taggal működik. Rendszeres szereplője a Tatán zajló kulturális rendezvényeknek. Testvérvárosainkban is többször, nagy sikerrel léptek fel.

2.4.3.4 Az MH 25. Klapka György Lövészdandár zenekara

Tata katonaváros múltjának köszönhetően a lövészdandár fenntartásában fúvószenekar működik. Az együttes az elmúlt években a hivatalos szereplésein túl számos városi rendezvényen is részt vesz, valamint önálló koncertekkel színesíti Tata zenei életét.

2.4.3.5 Kerámia szakkör a Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézményében

Gútay János művésztanár több évtizede vezeti a Fazekas utcai iskola műhelyében a kerámia szakkört, amelynek tagjai általános iskolás gyerekek. A kerámia, az agyagozás művészetének alapjaiba vezeti be tanítványait. Hosszú évekig Csiszár József fazekasmesterrel együtt dolgoztak, jelenleg Juhász Tímea keramikus segíti a művészeti munkát.

2.4.3.6 House of Art

Nemrégiben bemutatkozott, ígéretes kulturális színtér, melyet az azonos nevű szervezet működtet, melynek fő célja a kultúra népszerűsítése és meghirdetett programjaikon keresztül a tehetségek felkarolása és lokálpatrióta öntudatra nevelés támogatása.

2.4.4 Művészet, tudományok

Városunk szerencsére nem szűkölködik tehetségekben a különféle művészetek és tudományok terén. A kiemelés szándéka nélkül a 3. mellékletben felsoroljuk azokat az alkotókat, előadóművészeket és tudósokat, akik a legismertebbek a tataiak körében. Alapvetően az ő tevékenységük által formálódott és formálódik Tata kulturális arculata.

2.4.5 Tatán működő felsőoktatási intézmények

Az önkormányzat mindig is kiemelt figyelmet fordított arra, hogy segítse a térségben élő fiatalokat, valamint a fejlődni, tanulni vágyókat a diploma megszerzésében, ezért az elmúlt években több felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodást:

- Soproni Egyetem,
- Edutus Egyetem,
- Pécsi Tudományegyetem,
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
- Pannon Egyetem,
- Eszterházy Károly Egyetem,
- Eötvös Loránd Tudományegyetem.

A 2016-os új felsőoktatási törvény lehetőséget teremtett arra, hogy az önkormányzatok közösségi képzési központokat hozhassanak létre, vagyis hogy akkreditált felsőoktatási intézmény – a közösség igénye alapján – kihelyezett képzést indíthasson a helyi szakember-utánpótlás biztosítása érdekében, valamint a magasan képzett szakemberek helyben tartása céljából. Tata elsők között élt ezzel a lehetőséggel, s a 2017. szeptember 8-án megtartott első egyetemi tanévnyitóval elindult a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar Csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzése a volt Piarista Rendház épületében, ahol a Tatai Községi Felsőoktatási Képzési Központ is működik. Az egyetem és a város közötti megállapodás alapján a képzés szakmai koordinációját a Soproni Egyetem, míg elméleti és gyakorlati helyszínét Tata Város Önkormányzata biztosítja. 2020 szeptemberében már az ötödik tanév kezdődött el a volt Piarista Rendházban. 2019 őszén Gyógypedagógia BA képzés is indult Tatán, a Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon.

2.4.6 Tatán működő történelmi egyházak

Tatán a történelmi egyházak képviselőjében jelenleg két katolikus, egy református és egy evangélikus közösség működik, és meg kell emlékeznünk a II. világháború idején elpusztított zsidóságról is. A több évszázada városunkban vallásukat gyakorló közösségek az idők folyamán számos szellemi és tárgyi értéket halmoztak fel, melyeket őriznek, ápolnak, és nagy gondot fordítanak arra, hogy ezeket az utókor számára is tovább örökítsék. Fenntartásukban négy templom, egy imaház, plébánia, parókia, gyülekezeti helyek és nem utolsósorban kulturális feladatokat is felvállaló nevelési, oktatási intézmények működnek.

2.4.7 Rendezvényszervezők

Gazdasági társaságok is részt vesznek Tata kulturális rendezvényeinek megvalósításában.

2.4.7.1 ZOFI Rendezvényszervező Kft.

A ZOFI Rendezvényszervező Kft. közel 25 éves rendezvényszervezői múlttal rendelkezik. A városban a Tatai Patara Török kori Történelmi Fesztivál szervezőiként a legismertebbek, de emellett számos további kisebb rendezvény szervezését és infrastruktúrájának biztosítását is végzik. Jelentős mennyiségű és kiváló minőségű rendezvényeszközzel rendelkeznek, a hangtechnikától egészen a sátrakig.

2.4.7.2 Concerto Nonprofit Kft.

A Concerto Nonprofit Kft. 2003-ban alakult. 2007-től minden nyáron megrendezik neves hazai és külföldi muzsikus tanárok irányításával nemzetközi zenei mesterkurzusukat, melyre Európa számos országából és a tengerentúlról is érkeznek zenét tanuló fiatalok. A nemzetközi zenei kurzus mellett a Tatai Barokk Fesztiválnak és egyéb komolyzenei eseményeknek is szervezői.

2.4.7.3 Víz, Zene Nonprofit Kft.

A Víz, Zene, Nonprofit Kft. elsősorban a Víz, Zene, Virág Fesztivál szervezője, de egyéb kisebb rendezvények megvalósításában is közreműködik alkalmanként.

2.5 Nemzetiségi önkormányzatok

Tatán a német, a lengyel és a cigány kisebbség rendelkezik közösségformáló erővel. Tata Város Önkormányzata a kulturális rendezvényeken, ünnepi eseményeken teret biztosít arra, hogy a nemzetiségek megmutatkozhassanak, sajátos kultúrájukat a többségi társadalom előtti hovatarozásukat büszkeséggel képviselhessék. Az anyaországgal való kapcsolattartásukban segítséget nyújtanak német és lengyel testvérvárosi együttműködéseink is. Tatán német és lengyel nemzetiségi önkormányzat működik.

2.6 Testvérvárosi kulturális kapcsolatok

Testvérvárosi kapcsolataink nem véletlenül legfontosabb területe a kultúra. A kultúra kifejezetten alkalmas ugyanis arra, hogy segítse nemzeti sajátosságaink bemutatását egy másik nemzet fiai és lányai számára – szolgálva ezzel a testvérvárosi kapcsolatoknak azt a legfontosabb célkitűzését, hogy a különböző országokban élő, különböző nemzetiségű emberek minél jobban megismerjék egymást és ennek köszönhetően tisztelettel, elfogadással, megértéssel viszonyuljanak egymáshoz. A kultúra ugyanakkor nemcsak a különbözőségek felismerésének az eszköze, hanem a magunkra ismerésnek is: itt, Európában a közös értékrend, hagyományok, történelem tudatosításában is meghatározó szerepet játszik. „Különbözőek vagyunk, de értjük egymást” – így hangozhatna tehát kulturális testvérvárosi kapcsolataink jelmondata, amit azonban mindenképpen ki kell egészítenünk a művészi alkotófolyamatban való együttműködés és a művészeti alkotások befogadása során való egymásra találás semmihez sem hasonlítható, nagyszerű közösségi élményével is.

Az sem véletlen tehát, hogy mind Tatán, mind testvérvárosainkban a helyi kulturális élet szereplői kifejezetten törekednek arra, hogy egymás tevékenységét megismerjék, egymás településeink bemutatkozhassanak, sőt, megvessék ott a lábukat.

Tata városa három és fél évtizede részese a testvérvárosi együttműködésnek. Intézményeink, civil szervezeteink, és egyéni alkotók, magánszemélyek is igen jelentős számban vettek eddig is részt testvérvárosi kulturális programjaink, projektjeink, eseményeink megvalósításában – nem is beszélve ezek nézőiről, hallgatóságáról, befogadóiról. Kilenc hivatalos testvérvárosi együttműködésünk szerencsére lehetővé teszi azt, hogy egyes kapcsolatok átmeneti, vagy akár hosszabb távú meggyengülése esetén is ki tudjuk elégíteni a tatai kulturális formációk nemzetközi és határon túli kapcsolattartási igényeit. A lehetőségeknek gyakorlatilag csak a finanszírozás szabhat gátat.

Tata város testvérvárosai:

Alkmaar
 Arenzano
 Dammarie-les-Lys
 Gerlingen
 Magyarkanizsa
 Montebelluna
 Pinczów
 Szováta
 Szőgyén

2.7 „Nagy rendezvények” Tatán

Tata fesztiválokban, programokban gazdag város. Programkínálata a helyi vagy a régióban élő lakosságot megmozgató, kisebb rendezvényektől az országos és nemzetközi vonzerőt képviselő fesztiválokig terjed. A város egyedülálló természeti környezetének és építészeti örökségének köszönhetően minden évszakban lehetőség nyílik kulturális, művészeti vagy természet-és környezetvédelmi rendezvények szervezésére.

2.7.1 Víz, Zene, Virág Fesztivál

A Víz, Zene, Virág Fesztivál Magyarország tíz legismertebb fesztiváljainak egyike. 1993 óta minden évben megrendezik. Jellemzően június negyedik hétvégéjén százezrek gyűlnek össze, és élvezik a térség és hazánk egyik legnagyobb összművészeti rendezvényét immár hét színpadon, valamint az Öreg-tó felszínén és a tatai vár udvarán koncertek, kiállítások, vásárok, gyermekprogramok, versenyek várják a családokat. A háromnapos forgatag csúcspontja a hagyományos szombat esti műrepülő show, majd az azt követő, több tucat, lámpással kivilágított csónakot és hajót felvonultató vízi karnevál, illetve a tűzijáték.

A fesztivál nevében is igyekszik tükrözni értékeit. A víz a környezet védelmét, az egyre fontosabbá váló ökológiai tudatosságot jelképezi. A zene a társadalmi befogadást, a toleranciát, a közösség felé való nyitást fejezi ki. A virág pedig a testi-lelki harmóniát jeleníti meg a rendezvényen, díszletet, háttérrel és keretet adva az eseményeknek. A Víz, Zene, Virág Fesztivál bekerült a Tata Települési Értéktárba. A fesztivál szervezője a Víz, Zene, Nonprofit Kft. és a Víz, Zene, Virág Fesztivál Egyesület.

2.7.2 Tatai Patara Törökkori Történelmi Fesztivál

Tata látványos fesztiválja a „Patara” immáron 2008 óta, amelynek központi eleme a tatai vár 1597-es ostromának felidézése. Múltidéző kiállítás, katonazenekari fesztivál, lovasbemutató, magyar és török sátrak, korabeli ruhákba öltözött katonák, parasztok, janicsárok, a vár népe fogadja a kíváncsiskodókat. A vásári forgatag nem múlik el tűzzsonglőrök, mutatványosok előadásai nélkül. A fesztivál szervezője a ZOFI Rendezvényszervező Kft.

2.7.3 Tatai Sokadalom

A Tatai Kenderke Néptánc Egyesület minden évben június harmadik hétvégéjén rendezi meg a Tatai Sokadalmat. A Tatai Sokadalom a magyar népi kultúra bemutatását és megőrzését szolgáló népművészeti fesztivál. Autentikus néptáncműsorokkal, népzenei koncertekkel, táncházakkal, könnyűzenei feldolgozásokkal és más művészeti ágak bemutatóival várják az

ide látogatókat. A vásári hangulatot a kézműves mesterek a mai kor igényeihez igazított remekei színesítik. A gasztronómiai kínálat is hagyományainkat idézi.

A rendezvény egyedisége a kisgyermekes családoknak szánt játszóparkban rejlik: természetes életmódot tükröznek, gazdag szellemi kincseink éltetéséhez adnak mintát. 2016-ban a több mint másfél évtizedes múltú visszatekintő népművészeti fesztivált, és az azt szervező egyesület érdemeit nívós szakmai díjjal, a Városmarketing Gyémánt Védjeggyel ismerték el. A rendezvény szervezője a Kenderke Néptánc Egyesület.

2.7.4 Tatai Minimarathon Nemzetközi Utcai Futóverseny

A futóversenyt 1984 óta rendezik, amelynek résztvevői Tata legszebb városrészein haladhatnak át 13,5 kilométeren keresztül. Az Öreg-tó és a Cseke-tó partján kanyargó útvonalat a futók 100 perces szintidőn belül teljesíthetik. Az országos és nemzetközi szinten is rendkívül népszerű amatőr futóversenyre Tata testvértelepüléseiről is számos sportoló érkezik. A rendezvény szervezője: Tata Város Önkormányzata, Footour Sportegyesület, Tatai Városkapu Zrt.

2.7.5 Tatai Barokk Fesztivál és „Schiffer Ervin Nemzetközi Zenei Mesterkurzus“

A rendezvény egyik alapvető célja Tata csodálatos építészeti adottságait kihasználva gyönyörű barokk épületekben, templomokban minél nagyobb közönségnek megmutatni elsősorban a komolyzenei művészeti értékeket. A fesztivál több művészeti műfajban kínál színvonalas programokat az érdeklődő művészetbarátoknak: zene, képzőművészet, tánc, irodalom, színház. A fesztivállal egy időben rendezik meg a „Schiffer Ervin Nemzetközi Zenei Mesterkurzust“, elismert művésztanárok irányításával. A kurzuson részt vevő – a világ minden részéről érkező – fiatal muzikusok aktív szereplői a fesztivál programoknak is. A fesztivál szervezője a Concerto Nonprofit Kft.

2.7.6 Öreg-tavi Nagy Halászfesztivál

A halgazdálkodás tatai hagyományait, a halfogyasztás kultúráját népszerűsítő gasztronómiai esemény csaknem két évtizedes múltú tekint vissza. A szombati, kora reggeli látványhalászat alkalmat kínál arra, hogy a nézők megismerhessék a tradicionális halászati eszközöket, a halfogás technikáját.

Az Öreg-tó partjára az ország több pontjáról érkező halfőző mesterek a térségükre jellemző halászevekkkel, sült hallal várják az érdeklődőket, akik a kiváló halételekhez friss és zamatos neszélyi borokat fogyaszthatnak. A fesztivál mindhárom napja színes szabadtéri kiegészítő programokat is kínál kicsiknek és nagyoknak egyaránt az elmaradhatatlan vásári forgataggal, színpadi műsorokkal, változatos gyermekprogramokkal, vidámparkkal és számos érdekes látnivalóval együtt. A fesztivál szervezője a Tatai Városkapu Zrt.

2.7.7. Civil napok

Bár jellegében nem fesztivál, de évtizedek óta értékteremtő hagyományokkal rendelkezik a Tatai Civil Napok rendezvénysorozat.

2005 márciusában húsz tatai civil szervezet részvételével, informális szervezeti együttműködésben alakult meg a Tatai Civil Társulás. Az akkori tagság kifejezte azt a közös akaratát, hogy a civil kezdeményezések által létrehozott értékeket, hagyományokat, a Tatán élők közösségének szélesebb körében közvetíti, és ezt társulási formában civil együttműködés keretében folytatja. Céljak között szerepelt többek között a hatékonyabb tájékozódás és

tájékoztatás, közös feladatok kezdeményezése, a civil szervezetek közös képviselete a város közéletében, valamint erőfeszítés arra, hogy a város lakói a civil élet aktívabb polgáiraivá váljanak. 2010 áprilisában az egyesületet Tata és Térsége Civil Társulás néven hivatalosan is bejegyezték.

A Tatai Civil Napokat programsorozatot 2003 óta folyamatosan, egyre gazdagodó kulturális kínálattal szervezik meg. A két héten át tartó rendezvénysorozat lehetőséget nyújt a tatai civil szervezetek bemutatkozására, tevékenységük népszerűsítésére, kulturális, helytörténeti események megvalósítására.

2.7.8 Tatai Vadlúd Sokadalom

A Tatai Vadlúd Sokadalommal a távoli északi tundrák üzenetét magukkal hozó vadludakat köszöntik a rendezvény résztvevői. A november utolsó hétfőjén tartott rendezvény alkalmával megfigyelhető a ludak kirajzása az Öreg-tavi pihenőhelyükről, illetve késő délutáni hazaérkezésük is. A programot madár-megfigyelő verseny, kiállítások, előadások színesítik. Szervező: a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Tatai Csoportja, a Duna-Ipoly Nemzeti Park és a Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület.

2.8 Városi ünnepek, jeles napok

A tatai nagyrendezvények, fesztiválok körén kívül eső programkínálat is igen gazdag. Tata Város Önkormányzata és a városban működő civil szervezetek, egyesületek, intézmények számos, évről évre ismétlődő ünnepeket, megemlékezést szerveznek, amelyek pontos időpontja az adott évben változhat igazodva a hétköznapokhoz, hétfőgékhez, munkaszüneti napokhoz.

A rendezvény neve	Dátum/megrendezés napja
Újévi koncert	január 1.
Vízkereszt – új évi koncert	január első hétvégéje
Emlékezés a dunaszentmiklósi sortűz áldozataira	január első vasárnapja
A doni áttörés évfordulója	január 12.
A Magyarországról kitelepített németek emléknapja	január 19.
A Magyar Kultúra Napja	január 22.
A kommunizmus áldozatainak emléknapja	február 25.
A magyar zászló és címer napja – tanulmányi díj átadó	március 16.
A Magyar Sajtó Napja	március 15.
Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc évfordulója	március 15.
Böjti karikázó a Kossuth téren	március
A Költészet napja	április 11.
A Felvidékről kitelepítettek emléknapja	április 12.
A holocaust magyarországi áldozatainak emléknapja	április 16.
Tatai Patara	május közepe
A Nemzeti Összetartozás Napja	június 4.
Városi pedagógusnap ünnepség	június első hete
Tatai Sokadalom és a művészeti díjak átadása	június közepe
Megemlékezés a holocaust tatai áldozatairól	június
Víz, Zene, Virág Fesztivál	június utolsó hétvégéje
Tatai Minimarathon	augusztus első hétvégéje
Tatai Tehetséggondozó Művészeti Tábor	augusztus hónap
Tatai Barokk Fesztivál és Nemzetközi Mesterkurzus	augusztus közepe
Államalapító Szent István királyunk ünnepe	augusztus 20.
Tatai Civil Napok	szeptember hónap
Idősek Hete	szeptember utolsó hete
Zenei Világnap	október 1.
Az aradi vértanúk emléknapja	október 6.
Öreg-tavi Nagy Halászfesztivál	október közepe
Az 1956. évi forradalom és szabadságharc évfordulója	október 23.
Az 1956. évi forradalom tatai kirobbanásának évfordulója	október 26.
Nemzeti gyásznap	november 4.
A Szociális Munka Napja	november 12.
Kistérségi Óvodapedagógiai Nap	november 18.
Tatai Vadlúd Sokadalom	november utolsó hétvégéje
Adventi vásár	adventi időszak, péntektől vasárnapig

2.9 Tata Települési Értéktár

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 3. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján Tata Települési Értéktár Bizottságot hozott létre 2013. július 1-i hatállyal.

A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendelet rendelkezik a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról.

A rendelet értelmében a nemzeti értékek adatait a települési, tájegységi, megyei és ágazati értéktárakban, a Magyar Értéktárban, valamint a Hungarikumok Gyűjteményében a következő, szakterületenkénti kategóriák szerint kell azonosítani és rendszerezni:

- a) agrár- és élelmiszergazdaság: az agrárium szellemi termékei és tárgyi javai beleértve az erdészet, halászat, vadászat, az élelmiszerek és állategészségügy területét;
- b) egészség és életmód: a tudományos és népi megelőzés és gyógyászat, természetgyógyászat szellemi termékei és tárgyi javai;
- c) épített környezet: a környezettudatos építési munka eredményeként létrehozott, illetve elhatárolt épített része, amely elsődlegesen az egyéni és közösségi lét feltételeinek megteremtését szolgálja, valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;
- d) ipari és műszaki megoldások: az ipari termelés - beleértve a kézműipart, kézművességet is - szellemi termékei és tárgyi javai;
- e) kulturális örökség: a kulturális örökség szellemi és tárgyi javai;
- f) nemzetiséghez kapcsolódó érték: az adott nemzetiség identitásához kötődő jelen- vagy múltbeli nyelvi, folklór, öntevékeny, illetve hivatásos előadó-művészeti, hitéleti, alkotóművészeti hagyományainak összessége, valamint nemzetiség által épített és tárgyi örökség;
- g) sport: a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgáló, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység;
- h) természeti környezet: az ember természetes környezetének tárgyi javai, valamint az embert körülvevő környezet fenntartásához kapcsolódó szellemi termékek;
- i) turizmus és vendéglátás: a turizmus és a vendéglátás szellemi termékei és tárgyi javai.

A települési értéktárba történő felvételre – a fenti kategóriák figyelembe vételével – bárki tehet javaslatot, amelyet egy formanyomtatványon nyújthat be postai vagy elektronikus úton a városházára.

A bizottsághoz érkezett javaslatok alapján a települési értéktárba felvételt nyertek a következő értékek:

- Víz, Zene, Virág Fesztivál;
- a város épületeinek bejáratánál megtalálható kerékvető kövek, kapu tartóoszlopok, valamint korábbi birtokhatárkövek és útikilométer-kövek;
- a volt Esterházy-pezsngőgyár és a tóvároskerti vasúti megálló között húzódó dupla hársfasor;
- Magyary Zoltán szakmai és tudományos munkássága;
- Dobroszláv Lajos festőművész munkássága;
- a Tatai Vadlúd Sokadalom;
- a Kálvária-kápolna és szoborcsoport;

- Menner Bernát zeneszerző munkássága és a menneri életmű tárgyi és szellemi emlékei;
- az Eötvös József Gimnázium épülete;
- a tatai Öreg-tó lehalászása;
- a Berta malom;
- a Pötörke malom
- a Nepomucenus malom
- a Cifra malom
- az 1940-44 között működő tatai népfőiskola tevékenysége
- a Tatai Minimarathon nemzetközi futóverseny
- Kerti Károly grafikusművész munkássága
- a tatai alakor búza
- Skoflek István archeobotanikai munkássága
- Vaszary János festőművész munkássága és szellemi hagyatéka
- a tatai fajansz
- a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság tatai és Komárom-Esztergom megyei működése és jelentősége
- Dr. Kiss István tatai (tatai járási) és Komárom-Esztergom megyei működése és munkásságának jelentősége
- a Tatai Televízió archívuma
- Szabó Szonja szájjal festő művész munkássága
- Dr. Benda Kálmán tatai és Komárom-Esztergom megyei működése, a tatai népfőiskoláért végzett munkásságának jelentősége
- A Tatai Helytörténeti Egyesült által állítatott szoborcsoport: a Tatai Pantheon.

A bizottság a lakosság közreműködésével szeretné megvalósítani a helyi értékek felkutatását. Szorgalmazza, hogy a lakosság tegyen javaslatot az értéktárba történő felvételre. Ennek érdekében szükségesnek tartja az értéktárról, az abba történő felvétel módjáról a lakosság folyamatos tájékoztatását.

2.10 Kulturális terek

A tatai kulturális helyszínek különlegességét elsősorban a város egyedülálló természeti és épített környezete biztosítja. Az elmúlt évtizedben a város kulturális színterei bővültek, mind önkormányzati, mind pedig közösségi vagy magántulajdonban levő helyszínek sokasága áll rendelkezésre különböző kulturális rendezvények megvalósítására.

A városban rendelkezésre álló, hagyományos értelemben vett kulturális terek:

- vár és a várudvar (bővebb információ a 4. mellékletben)
- Német Nemzetiségi Múzeum
- volt zsinagóga
- a városháza kulturális terei (bővebb információ a 4. mellékletben)
- Magyary Zoltán Művelődési Központ épülete
- Kiskastély Új Kajakház Ökoturisztikai Központ
- Piarista Rendház
- Güntner Aréna Városi Sportcsarnok
- templomok belső terei
- az önkormányzati fenntartású intézmények, gazdasági társaságok, iskolák, kiállító- és közösségi terei (az Eötvös József Gimnázium díszterme, a Tatai Református Gimnázium MIND galériája, a Kőkúti Általános Iskola aulája, a Menner Bernát Alapfokú Művészeti Iskola Liszt Ferenc hangversenyterme)

- magántulajdonban levő kiállítóhelyek, rendezvényházak (Angyalok és Tündérek Galéria, Pálma rendezvényház, Pikant pajta, Bordó-ház, volt Pezsgőgyár stb.)
- Kastély tér
- Angolkert
- szabadtéri színpad
- Fényes-tanösvény
- Fényes-fürdő
- Kossuth tér
- Kálvária-domb
- Építők parkja

A XXI. században egyre növekvő jelentőségűek a kultúra virtuális terei. Városunk már több ilyen, online felületen elérhető virtuális gyűjteménnyel rendelkezik. (Bővebb információ a 4. mellékletben.)

2.11 Kultúra a médiában: helyi lapok, folyóiratok, kiadványok, elektronikus sajtó

Tata kulturális élete a helyi médiában is visszatükröződik. Számos médium nyújt lehetőséget a kultúra bemutatására.

Tatai Televízió

A legrégebbi médium a Tatai Televízió, amely jelenleg közalapítványi formában működik, 1990-ben alakult, 1996-tól már a médiatörvény előírásainak megfelelően a városi televízió működését a Tatai Televízió Közalapítvány látja el. A Közalapítványt és annak munkáját 6 fős kuratórium felügyeli és határozza meg a munkával kapcsolatos irányelveket. A televízió műsorai a városi kábelhálózaton keresztül mintegy 10 000 háztartásba jutnak el. 2005-től az agostyáni városrészbe és a Tatához közeli Baj, Naszály és Szomód községekbe is kiváló minőségben jut el a televízió napi műsora. A legkorszerűbb digitális technikával felszerelt stúdióban készülnek az adások. A Tatai Televízió naponta egy óras saját, közszolgálati műsorral jelentkezik. Az este nyolc órakor kezdődő Tatai Híradó után hétfőnként a Tallózó az elmúlt hét fontosabb eseményeit válogatja össze. Kedden a heti sportösszefoglaló a főszerep, szerdán egy magazinműsor keretében részletesebben foglalkozik a hét közérdeklődésre számot tartó tatai eseményeivel. Csütörtökönként politika és közélet: a Közéleti Kerekasztalban az aktuális városi helyzetről kérdezi meghívott stúdióvendégeit a főszerkesztő. Péntekenként a FilmMúlt adásában a televízió több évvel ezelőtti anyagaiból láthatnak összefoglalót a nézők. A televízió minden hónap utolsó szerdáján élőben tudósít Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének üléséről. Alkalmanként riportokat, tudósításokat készít tatai eseményekről a Hálózat Tv, a Duna Tv, a Magyar Televízió és egyéb tv-műhelyek részére.

Tatai Városkapu

Kéthetente, 10 ezer példányban megjelenő városi újság, amely beszámol a város kulturális, művészeti eseményeiről és programajánlót is közöl e témában.

Tatai Patrióta

Negyedévente megjelenő kulturális, közéleti magazin, mely a Tatán zajló kulturális és közéleti események, helyi hírek háttéréről számol be. Az újságban tanulmányok, történetek,

interjúk, aktuális cikkek jelennek meg olyan témákban, mint közélet, önkormányzat, irodalom, kultúra, hit, történelem, sport.

www.tata.hu – Tata város hivatalos honlapja

Folyamatos arculati megújulás mellett – hírként és utólagos beszámolóként is – közöl híreket kulturális témákban, amelyekhez fotódokumentáció is társul. A városi honlap alkalmas arra is, hogy az itt működő intézmények, múzeumok hírei is szélesebb körben megjelenjenek, hiszen látogatottsága egyre nő. A Tatai Közös Önkormányzati Hivatal ügyfélfogadási rendjére, telefonos elérhetőségeire, valamint Tata város fenntartásában levő intézményekre vonatkozó adatok is megtalálhatók a honlapon. A képviselő-testületi meghívók és napirendi pontok szintén elérhetők a város honlapján.

Tata város Facebook-oldalai

A város rendelkezik „hivatalos” Facebook-oldallal („Tata Város”), amelynek előnye, hogy az olvasók naponta többször is megtekinthetik az oldalt, s így a lehető leggyorsabban tájékozódhatnak a tatai és térségbeli kulturális hírekről. Emellett két tematikus oldala is elérhető a városnak, az egyik az 1956-os forradalom tatai szereplőivel és eseményeivel foglalkozik („Tata 1956”), a másik pedig testvérvárosi kapcsolatainkkal („Decem”).

2.12 Önkormányzati kulturális marketing

A kulturális marketing célja, hogy minél szélesebb réteghez juttassuk el az értékközvetítő üzeneteket. Ehhez nélkülözhetetlen azon eszközök összességének számbavétele, amelyeket egy kulturális marketing céljaink megvalósítása érdekében használunk. E tekintetben a klasszikus 4P-s marketing mix modell alkalmazásával tekintjük át a helyi sajátosságokat:

„Product” – a kulturális termék, szolgáltatás jellemzői

Városunkban legnépszerűbbek a hagyományőrző és helytörténeti értékeket bemutató kulturális rendezvények. A „magas kultúrának” is megvan városunkban a maga közönsége, azonban az érdeklődők száma jellemzően csak kisebb létszámú események megszervezését teszi lehetővé, e téren nagyobb szabású rendezvények megszervezésére ritkábban kerülhet sor.

Közgyűjteményeink különféle népszerűsítő rendezvények segítségével igyekeznek látogatottságukat fokozni.

Price – a kulturális termék, szolgáltatás ára

Az önkormányzati szervezésben megvalósuló rendezvények jelentős része ingyenes, vagy legfeljebb regisztrációhoz kötött. Ez lehetővé teszi azt, hogy bárki hozzáférjen ezekhez a kulturális programokhoz, viszont ez magában hordoz egyfajta devalvációs veszélyt és érdektelenségbe való átfordulást.

A közgyűjteményeink által nyújtott szolgáltatások igénybevételi díjait a képviselő-testület jóváhagyásával maguk az intézmények határozzák meg. A szolgáltatásokat ingyenesen igénybe vehetők körét és az ingyenes belépés napjait jogszabályok határozzák meg.

Place – a kulturális termékhez való hozzájutás módja és helye

Az önkormányzati szervezésű, regisztrációhoz kötött rendezvényekre szóló jegyek átvétele jellemzően a Magyar Zoltán Művelődési Központban és a Tourinform irodában történik, előzetes telefonos, vagy személyes jegyigénylést követően.

Újjonnan kialakított, kulturális célt is betöltő létesítményeink megfelelnek a látogatók elvárásainak, azonban tagadhatatlan közösségi színtereink egy részének egyre romló állapota. Az elöregedett, műszakilag és infrastrukturálisan elavult intézményeket a látogatók nem keresik fel szívesen. Adott esetben ez is oka lehet a közönség elmaradásának.

Promotion – promóció, reklám

A rendezvények, események meghirdetése terén visszaszorulóban van a klasszikus kiplakátolás, és a szórólapozás is egyre ritkább. A reklám és promóció átvonulni látszik az internetre. Az idősebb, internetet nem használó lakosok számára a városi újság és a Tatai Televízió adnak tájékoztatást a kulturális eseményekről. Erősödik a közösségi média szerepe a kulturális promócióban és továbbra is megfigyelhető a kulturális hírek személyes beszélgetésekben történő terjedése.

Az önkormányzati fenntartású intézmények által használt marketing-eszközök, felületek

Kuny Domokos Múzeum

A Kuny Domokos Múzeum megyei hatókörű városi múzeumként a térség kulturális életében betöltött szerepét kívánja erősíteni. Ezt a célt folyamatos kommunikációval, többféle kommunikációs eszköz használatával, a térségben megjelenő nyomtatott és online sajtóorgánumok igénybevételével kívánják elérni.

A sajtóval történő kapcsolattartás egyik eleme a havi rendszerességgel a szerkesztőségek számára eljuttatott „Eseménynaptár”. Ezekben az anyagokban minden rendezvényről naprakész információ szerepel (érintett munkatárs, nyilatkozattételre jogosult személy stb.), amely alkalmas arra, hogy a rendezvények, kiállítások és egyéb szakmai programokhoz előzetes ajánlókkal a sajtó felhívja az érdeklődők figyelmét.

Hagyományos kommunikációs csatornákon, például e-mailben keresi meg a múzeubarát érdeklődőket, miközben bizonyos eseményekről telefonos úton is tájékoztatják főleg az idősebb korosztályt, hiszen a programokhoz, tárlatvezetésekhez kapcsolódva a legtöbb érdeklődés is így érkezik. Az eseményekhez, kiállításokhoz rendszeresen készülnek plakátok, amelyeket az intézmény kiállítóhelyein, illetve Tata városának forgalmasabb helyein rendszeresen kihelyeznek.

Tata Város Önkormányzatával is folyamatos a kapcsolattartás. Az az önkormányzat a város honlapján, közösségi média felületein rendszeresen beszámol a múzeum szakmai munkájáról.

A Tatai Városkapu lapban, a 24 Óra megyei napilapban és a Kisalföld napilapban szintén rendszeresen a múzeumról szóló hírek. A korábbi együttműködést folytatva a Tatai Televízió adásaiban minden hónapban lehetőséget kapott a múzeum kiemelt programjai részletesebb ismertetésére. Cél, hogy megyei hatókörű múzeumként a megyében működő további televíziós stábok is tudósítsanak a múzeumi történésekről, illetve az országos televízióadók, nemzetiségi műsorokban való sugárzott anyagok számának növelése.

2.13 A kulturális, művészeti tevékenység elismerése: kitüntetések, díjak

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete az általa alapított helyi kitüntetésekkel is elismeri a kulturális, művészeti, közművelődési területen kiemelkedő tevékenységet végző személyek, közösségek munkáját.

A kitüntetések alapításáról és adományozásuk rendjéről szóló 12/2004.(IV.5.) önkormányzati rendelet alapján lehetőség van arra, hogy a kitüntetésre minden év április 30-ig javaslatot tegyenek a képviselő-testület tagjai, a tatai lakóhellyel rendelkező magánszemélyek, a tatai székhellyel bejegyzett intézmények, gazdasági társaságok, egyesületek, egyházak és civil szervezetek.

Az önkormányzat által alapított kitüntetések:

Tata Város Zsigmond Király Díja azon magánszemélynek adományozható, aki tevékenységével a város anyagi, szellemi, erkölcsi értékeit jelentősen gazdagította, országosan vagy nemzetközileg értékelt tevékenységével a város ismertségét, rangját növelte.

Tata Város Mátyás Király Díja azon magánszemélynek adományozható, aki a város közössége érdekében a humánszolgáltatás területén (szociális, egészségügyi, kulturális, oktatási és sport) kiemelkedő tevékenységet fejtett ki.

„Tata Városáért” kitüntetés arany, ezüst vagy bronz fokozata azon személyeknek, vagy közösségeknek adományozható, akik/amelyek Tatán tevékenykednek és szakterületükön a város egészségéért végzett magas fokú szakmai tevékenységgel öregbítik városunk hírnevét.

Tata Város Díszpolgára cím azon magyar vagy külföldi állampolgárságú, élő személynek adományozható, aki többek között tevékenységével, illetve adományaival a város anyagi, szellemi és erkölcsi értékeit jelentősen gazdagította, fejlődésében kiemelkedő érdemeket szerzett; országosan, illetve nemzetközileg értékelt tevékenysége révén a város ismertségét, rangját növelte vagy növelheti, kapcsolatainak körét bővítette vagy bővítheti.

Művészeti díjak diákoknak

A kulturális, művészeti tevékenységben eredményes diákok díjazására Tata város polgármestere művészeti díjakat adományoz azon általános és középiskolás diákok részére, akik országos vagy nemzetközi versenyeken 1-5. helyezést értek el. A művészeti díjakat a Tatai Sokadalom keretében adják át az arra érdemes fiataloknak.

2.14 A kulturális feladatok pénzügyi háttere

A közművelődési és közgyűjteményi intézmények működési feltételeinek biztosítása *kötelezően ellátandó* önkormányzati feladat. A kultúra finanszírozásának fontos része az önkormányzat által önként vállalt feladatok anyagi hátterének biztosítása.

A kötelező feladatok ellátásának körébe tartozik továbbá a nemzeti ünnepek megtartása, közösségi tér biztosítása, közművelődési feladatellátás, az új kezdeményezések, a kulturális kínálatbővítés feltételeinek biztosítása.

A feladatfinanszírozás forrásai:

- adózással kapcsolatos támogatások
- állami, önkormányzati források
- pályázati támogatások
- szolgáltatásból származó bevételek
- egyéb támogatások, szponzorok.

Tata Város Önkormányzata minden évben a költségvetésében elkülönített összeget biztosít kulturális célokra. A Tatai Városkapu Zrt. részére 36 millió forintot biztosít a Magyary Zoltán Művelődési Központ működtetésére, 19 millió forintot az Új Kajakház Ökoturisztikai Központ működtetésére, 15 millió forintot az Angolkert működtetésére. A Tatai Rendház Kft. részére 28 millió forintot, a Magyary Zoltán Népfőiskola részére 6 millió forintot biztosít közművelődési feladatok ellátására.

Az önként vállalt feladatok köre és nagyságrendje függ az önkormányzat bevételei által biztosítható mindenkori pénzeszköztől. Tata város önkormányzata e körön belül is, a kiemelt kulturális rendezvényekre, fesztiválokra lehetőségei szerint anyagi és/vagy természetbeni támogatást nyújt. Emellett a nemzetközi kapcsolatok keretein belül fontos a testvértelepülési kulturális együttműködések ápolása, amelyre a költségvetésében az eseménynaptár szerint tervezhető pénzeszközt biztosít az önkormányzat.

A Kulturális és Oktatási Alap pályázatait minden évben kiírja az önkormányzat. A pályázat célja a város közművelődési rendeletében meghatározott feladatok ellátásának segítése, tatai alkotók irodalmi és helytörténeti művei kiadásának, városi köznevelési, ifjúsági, kulturális programok, rendezvények támogatása. Az elmúlt években jellemzően 3 millió forint keretösszeg állt rendelkezésre a pályázatokra. Egy-egy programra 100-300 ezer forint elnyerésére lehetett pályázni.

Természetesen Tata Város Önkormányzata maga is keresi és igénybe veszi azon pályázati lehetőségeket, amelyekkel a város kulturális életét gazdagíthatja, akár más szervezetekkel, intézményekkel történő együttműködésben is (pl. Nemzeti Kulturális Alap, Bethlen Gábor Alap, Széchenyi 2020 stb.).

2.15 Erősségek, gyengeségek – SWOT-analízis

Közművelődési tevékenységhez kapcsolódó stratégiai helyzetelemzés (SWOT analízis)

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> - kulturális sokszínűség - hagyományőrzés, hagyományok - erős lokálpatriotizmus - vonzó, különleges helyszínek - tehetségeink sokszínűsége - változatos, igényes rendezvények - rendezvényszervezői tapasztalat a civil és magánszférában - az önkormányzat támogatása a kulturális programokhoz, művészeti tevékenységekhez - civil szervezetek aktivitása (közművelődési célú) - nemzetközi kulturális kapcsolatok - testvérvárosi kapcsolatok - értéktár működtetése 	<ul style="list-style-type: none"> - a közösségi színterek egyre romló állapota (könyvtár, művelődési ház, múzeum) - elmaradó/elhúzódó infrastrukturális fejlesztések - anyagi, ebből adódóan emberi erőforrások hiánya - a szakmai együttműködés hiánya, az intézmények, civil szervezetek közötti nem megfelelő kommunikáció bizonyos területeken - aktív, mozgósítható célcsoport szűk köre - funkcionális kiállítóhely hiánya - korlátozott befogadóképességű rendezvénytermek
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> - pályázati források igénybevétele - a természeti, környezeti adottságok, különlegességek kihasználása - az intézményi szerepvállalás kibővítése - az ifjúság bevonása, megszólítása - a közösségi terek időszaki/állandó programokkal való megtöltése - a szervezetek kulturális programjainak összehangolása - a nemzetközi kulturális együttműködések bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> - a pályázati lehetőségek korlátozottak és kiszámíthatatlanok - nehéz kimotozítani az embereket otthonról - a főváros kulturális vonzása nagyon erős - a rendezvények „kioltják” egymást - gyorsan változó online világ - az olvasás visszaszorulása - a kulturális szükségletek/igények közötti különbségek

3. Stratégiai célok

3.1 Jövőkép

Sokszínű szellemi, tárgyi és épített értékei, történelmi hagyományai, az itt élők erős lokálpatriotizmusa és nem utolsósorban azok a helyi kezdeményezések, amelyek korunk kihívásaira kívánnak választ adni, a térség kulturális központjává teszik Tatát.

Tata olyan pezsgő kulturális élettel, egészséges életmódra ösztönző aktív időtöltési lehetőségekkel, összetartó közösséggel, erős identitással bíró város, amely egyedi erőforrásaira és a helyi szereplők társadalmi szerep- és felelősségvállalására építve képes vonzó többgenerációs színteret biztosítani lakosai számára, ezáltal is megállítva a fiatalok elvándorlását és növelve a város népességmegtartó erejét.

3.2 Hosszú távú célkitűzések

Átfogó cél: A múlt értékeinek tiszteletén, azok megőrzésén és átadásán alapuló, folyamatos formai és szakmai-módszertani megújulásra képes, közösségi részvételre ösztönző kulturális élet feltételeinek megteremtése.

Specifikus célok:

1. pillér: Identitás és közösség:

Specifikus cél: Erős helyi kötődéssel bíró, aktív kulturális és közösségi életet élő városi társadalom kialakítása, melynek minden tagja azonos hozzáférréssel bír a kulturális javakhoz.

Intézkedéscsoportok (részcélok és intézkedések)

A városi, helyi identitás erősítése

Az önkormányzat vallja, hogy a kulturális örökség védelme esetén nem egyszerű megőrzésről, állagmegóváról van szó, hanem azt kell biztosítani, hogy a helyi értékek megismerhetők, megélhetők, illetve továbbörökíthetők és aktualizálhatók legyenek. Ennek érdekében elengedhetetlen a helyi alkotói életművek rendezése, publikálása, hozzáférhetővé tétele, szellemi műhelyek, alkotóközösségek támogatása, a nyilvánosság biztosítása.

Feladatok: a helytörténeti ismeretek átadásának megkezdése már óvodás kortól, helytörténeti oktatócsomag kidolgozása az iskolák számára (helytörténeti kézikönyv, pedagógiai segédlet, helytörténeti társasjáték), helytörténeti gyűjtések a lakosság bevonásával (fényképek, oral history), helyi fiatalok bekapcsolódásának ösztönzése a Pannon Ifjúsági Értékör Hálózatba, helytörténeti vetélkedő szervezése minden korosztály számára, műemlékek, védett épületek megismertetése, védett épületek tulajdonosainak képzése, támogatása; helytörténeti séták integrálása a városi applikációba, Tatai Fotótárlat megrendezése két évente, a Városháza ünnepe (április – a képviselő-testület első ülése 1886-ban az új épületben), Malomünnepe (április 25. – Szent Márk napjához, a búzaszentelés hagyományához kapcsolódóan), Jánoska-eresztés (május 15. – Nepomuki Szent János névünnepeének előestéjén), a Törvényhozás Napja (július 2. – az 1510-es tatai országgyűlés évfordulója), a Fényünnepe (július 24. – a világon először Tatán gyulladtak fel acetilénlámpák), a Forrásünnepe (november 23. – Vízfakasztó Szent Kelemen napjához kapcsolódva) megrendezése, a helytörténet kiemelkedő eseményeihez, alakjaihoz kapcsolódó tematikus évek megrendezése; a tatai emlékművek, emléktáblák, köztéri alkotások, feliratos és faragott kövek adattárának frissítése és digitalizálása, helyi/megyei értékek beemelése a kulturális programokba, szakmai

konceptiókba, helytörténeti munkák kiadásának támogatása, a Libelli Tatenses sorozat folytatása, a város 1945 utáni történetét feldolgozó monográfia megjelentetése, digitális emlékpontok létrehozása

Indikátorok: helytörténeti színezőfüzet, mesekönyv megjelentetése, helytörténeti oktatócsomag elemeinek létrejötte, a lakosság bevonásával létrejött helytörténeti gyűjtemények és elemeinek száma, a gyűjtemények létrejöttében résztvevő személyek száma, a Pannon Ifjúsági Értékkör Hálózatba csatlakozott tatai fiatalok száma, a műemlékekről, védett épületekről szóló ismertető, programok száma, az ezek által elért személyek, az események résztvevőinek száma, a helyi fizikai, szellemi és természeti értékek rögzített körének ismerete a város lakossága körében; pozitív tatai identitással rendelkezők aránya a város lakosságán belül, rögzített mérési mód mellett, a védett épületek tulajdonosainak szóló előadások, képzések száma, a helytörténeti séták integrálásának megtörténte a városi applikációba, a feladatoknál felsorolt programok megrendezése, a tatai emlékművek, emléktáblák, köztéri alkotások, feliratos és faragott kövek digitális adattárának elkészülte, újonnan megjelent helytörténeti munkák száma, a helyi/megyei értékeket ismertető, népszerűsítő programok, művek száma, az eseményeken résztvevők száma, a kiadványokkal, írásművekkel elért személyek száma, a város 1945 utáni történetét feldolgozó monográfia elkészülte, példányszáma, a digitális emlékpontok száma

A nemzeti, kisebbségi és nemzetiségi kultúra ápolása

Továbbra is nagy figyelmet kell fordítani az anyanyelv és a nemzeti hagyományok ápolására, amiben az eddigiekhez hasonlóan fontos szerepet töltenek be a városi megemlékezések, valamint a helyi kulturális intézmények, szervezetek nemzeti ünnepekhez, évfordulókhöz, a magyar kultúra kiemelkedő teljesítményeihez kapcsolódó programjai.

Az önkormányzat vallja, hogy a nemzetiségi és etnikai kisebbségek kultúrája a magyar kultúra szerves része, s hogy a városunkban élő nemzetiségek elidegeníthetetlen joga önazonosságuk megőrzése és fejlesztése. Az önkormányzatnak ezért segíteni és támogatni kell ünnepeik, rendezvényeik megtartását, tárgyi és szellemi kultúrájuk, hagyományaik megismertetését, ápolását, gyarapítását, továbbadását. A kulturális rendezvényeken, ünnepi eseményeken minden lehetséges alkalommal teret kell biztosítani arra, hogy a nemzetiségek megmutatkozhassanak, sajátos kultúrájukat a többségi társadalom előtt a hovatartozás büszkeségével képviselhessék.

Feladatok: városi megemlékezések megrendezése magas színvonalon, megújuló tartalommal, az anyanyelv ápolásához kapcsolódó programok szervezése, a nemzeti kulturális örökség megőrzését és továbbadását szolgáló programok megvalósítása az óvodákban és iskolákban, a városhoz kötődő nemzetiségi hagyományok megjelenését lehetővé tevő programok szervezése, támogatása

Indikátorok: városi megemlékezések száma, a résztvevők száma; az anyanyelvápoláshoz kapcsolódó programok, résztvevők száma; a nemzeti kulturális örökség megőrzését és továbbadását szolgáló óvodai és iskolai programok száma, a résztvevők száma; a nemzetiségi hagyományokat megjelenítő események száma, a résztvevők száma

Esélyegyenlőség megteremtése a kulturális javak elérésében – különös tekintettel a fiatal és idősebb korosztályokra

A város kulturális intézményeinek továbbra is a helyi társadalom széles rétegeihez kell eljuttatni a kultúrát, elsősorban társas, közösségi művelődés formájában, másrészt biztosítaniuk kell a kulturált társas együttlét lehetőségét is. Különösen fontos ez a fiatalok és időskorúak esetében, akiknek életkori sajátosságaikból következően is több lehetőségre, jobb, gazdagabb kulturális szolgáltatásra van szükségük. Ösztönözni kívánunk minden olyan kezdeményezést, amelyek e két korosztály lehetőségeit gazdagítja.

Feladatok: az olvasás népszerűsítése, KönyvMegálló program megvalósítása, digitális írástudás fejlesztése, tanórán kívüli, az óvodai nevelést és az iskolai oktatást kiegészítő és erősítő programok szervezése az iskolák és óvodák igényeinek megfelelően, velük szoros együttműködésben, ingyenes múzeumlátogatás lehetőségének biztosítása a Tatán élő, állandó lakcímmel rendelkező és a tatai alap- és középfokú oktatási intézmények tanulói számára, Tehetségnap szervezése évente, ifjúsági közösségi tér létrehozása és tartalommal való megtöltése, a fiatal felnőtteket, családosokat célzó programok szervezése, az élethosszig tartó tanulást lehetővé tevő, valamint az idős korosztály tagjait megszólító programok szervezése, intézményi kitelepülések, pop-up kiállítások szervezése, új szabadtéri közösségi terek létrehozása, pályázati kiírása lakóközösségek számára saját szervezésű programok szervezésére és lebonyolítására, a műalkotások születésének folyamatát bemutató nyitott műhely program elindítása, fogyatékkal élők értékteremtő tevékenységeinek népszerűsítése, érzékenyítő foglalkozások szervezése, kultúrafogyasztási fizikai akadálymentesítés, Vaszary János Alkotói Ösztöndíj létesítése

Indikátorok: olvasást népszerűsítő programok és az azokban résztvevők száma, a városban elérhető KönyvMegállók száma, a digitális írástudás fejlesztésére irányuló programok, és az azokban résztvevők száma, a tanórán kívüli programok és a résztvevők száma, a Tehetségnapon bemutatkozó fiatal művészek száma, ifjúsági közösségi tér létesítésének megtörténte, az ott megtartott kulturális programok száma, látogatóinak száma, az élethosszig tartó tanulást lehetővé tevő, valamint az idős korosztályt megszólító programok és az azokban résztvevők száma, intézményi kitelepülések és az elért személyek száma, pop-up kiállítások és a látogatók száma, a fogyatékkal élők számára szervezett, illetve velük kapcsolatos programok és az azokon résztvevők száma, érzékenyítő foglalkozások és az azokon résztvevők száma, az akadálymentesen elérhető kulturális terek száma, a Vaszary János Alkotói Ösztöndíjban részesülő személyek száma, az ösztöndíjak összege

2. Intézményi működés

Az önkormányzat koordinálásával működő, az alapfeladatokat magas színvonalon, biztonságosan ellátó, aktív és széles körű együttműködésre épülő intézményrendszer kialakítása.

Intézkedéscsoportok (részcélok és intézkedések)

A kultúra finanszírozási kereteinek, módszereinek korszerűsítése, a biztonságos működés melletti versenyhelyzet kialakítása.

Mecenatúra, szponzoráció erősítése, helyi vállalkozók megszólítása, önkéntesség fejlesztése

A központi és helyi szintű kulturális költségvetési kereteken túl a szektor szereplőinek alternatív bevételi forrásokat kell találnia. Magának az önkormányzatnak is ösztönöznie szükséges kulturális szervezeteit a magán- és vállalkozói szféra szerepvállalásának növelésére, az adományozók körének bővítésére, az adománygyűjtő kapacitás kiépítésére, fejlesztésére. Ugyanakkor az önkormányzatnak ebben az esetben is kezdeményező, koordináló szerepkörben kell megjelenie, amellyel megfelelő szinten segíti a kapcsolatok kialakulását. A pénzbeli támogatási rendszer kiegészíthető eszköz- (pl. rendezvénytechnika) és szolgáltatáselemekkel (kommunikáció, marketing, tárgyi díjazás). Fontos erőforrás továbbá az önkéntesek bevonása, a közösségi szolgálat lehetőségének megfelelő kiaknázása, valamint a felsőoktatási intézményekkel való szakmai együttműködések kialakítása.

Feladatok: mecénás program kidolgozása, mecénások számának bővítése, a megtérülő befektetésnek tekinthető kulturális értékek kiválasztása, szponzorációs politikai kialakítása a helyi vállalkozásoknál, Tataért Klub létrehozása, a támogatók számára felajánlható extra szolgáltatások (pl. exkluzív tárlatvezetések, céges eseményekhez helyszín, program biztosítása) meghatározása, önkéntes programok kidolgozása, IKSZ fogadószerkezeti stratégiák kidolgozása, a Kulturális és Oktatási Alap növelése külső támogatói felajánlásokkal

Indikátorok: projekteket, programokat finanszírozó vállalkozások száma, a szponzoráció nagysága, mecénások száma, a mecénatúra nagysága, a támogatóknak nyújtott szolgáltatások, bevont önkéntesek száma, közösségi szolgálatot teljesítők száma, felsőoktatásban tanuló hallgatók száma, az „Év Mecénása”, az „Év Szponzora” díj alapítása, a Kulturális és Oktatási Alapba érkezett támogatások mértéke

Kulturális intézmények saját bevételeinek növelése

Az egyik lehetőséget a hazai és uniós pályázatok lehető legjobb kihasználása jelenti, de jelentős bevétel származhat az ingatlanok és a tárgyi infrastruktúra bérbeadásból, kereskedelmi tevékenységből, szellemi kapacitás hasznosításából. Ezen felül a turizmus vállalkozói bevételeinek bevonása is indokolt a finanszírozásba széles körben vonzó, idegenforgalmat generáló kulturális események megvalósítása esetén. Ugyancsak lényeges, hogy az intézmények minél nagyobb látogató- vagy nézőszámot és kihasználtságot érjenek el.

Feladatok: kulturális pályázatok figyelése, pályázati tervek egyeztetése az önkormányzattal, pályázatfigyelésről és megvalósult pályázatokról szóló éves beszámoló elkészítése

Indikátorok: beadott és elnyert pályázatok száma, pályázati támogatások összege, bérbeadásból, értékesítésből, szellemi kapacitás hasznosításából származó bevételek mértéke, vállalkozói bevételek nagysága, látogatószám, nézőszám, kihasználtság mértéke, a pályázatfigyelésről és megvalósult pályázatokról szóló éves beszámolók elkészülte

A kulturális intézmények és szolgáltatók profiltisztítása, a kulturális együttműködés megteremtése

Összehangoltabb működéssel, illetve egy új, együttműködésen alapuló gondolkodásmód széleskörű elterjesztésével még hatékonyabb lehetne a kultúrára fordított költségek felhasználása. Mindez magával vonz egy új önkormányzati szerepkört, melynek legfőbb jellemzője a koordinálás.

Feladatok: a kulturális élet helyi szereplői közötti interaktív kommunikációs kapcsolatos mindennapos gyakorlatának, rutinjának kialakítása, Kulturális Kerekasztal és munkacsoportjainak létrehozása és működtetése, Kulturális Térkép elkészítése, kulturális referens alkalmazása az önkormányzatnál, közművelődési megállapodások felülvizsgálása, megújítása, „tematikus évek” meghatározása, együttműködési megállapodások kötése megyei és országos kulturális intézményekkel, felsőoktatási, kutatási együttműködések kialakítása

Indikátorok: Kulturális Kerekasztal és munkacsoportjainak létrejötte, találkozók száma és hatékonysága, a pályázatokon támogatott programok ismertsége, megjelenésük száma a városi rendezvényeken, önkormányzattal kapcsolatba lépő civil szervezetek száma, programok száma, melyeken civil szervezetek is részt vettek, közművelődési megállapodások száma, „tematikus évek” programjainak megrendezése, kulturális referens alkalmazása, megyei és országos kulturális intézményekkel között megállapodások száma, kulturális célú felsőoktatási, kutatási együttműködések száma,

3. Megjelenés és kisugárzás

Olyan kép kialakítása Tatáról, amely kívül és belül egyaránt olyan várost mutat, amelyre a kultúra minden szereplője találkozási pontként, elképzelései megvalósításának helyszínéként tekint.

Professzionális marketing és PR tevékenység erősítése, a város kulturális arculatának pontosítása, tematizálása és megjelenítése

Amennyiben a kultúrát az élet megszerezhető, birtokolható minőségének, összetevőjének tekintjük, egyértelmű, hogy ilyenformán egyfajta áru is, amely előállítható, és amelyért fizetnünk kell. A kultúra piacra vihető, versenyképes „termék”, tehát fontos a kínálat eljuttatása a lehető legszélesebb közönséghez. A hazai kulturális piacon megjelenő kínálat Tatától is megkívánja, hogy versenyképességének fenntartása érdekében pozícionálja magát, határozza meg, hogy múltjának, hagyományainak, jelenkori értékeinek mely szegmenseire, szakaszaira koncentrál.

Egységes városi kulturális arculat kialakítása

Szükséges a városimázshoz, a Tata brand-hez szorosan kapcsolódó kulturális kínálat kialakítása, amely könnyű azonosíthatóságot tesz lehetővé, valamint erősíti a városhoz való kötődést és a kulturális tartalmak fogyasztásába való bevonódást a lakosság körében. A kommunikáció egységesítésének azonban nem csak a felületek külső hasonlóságában, de az egységes, a város céljait érvényesítő, és Tatára jellemző verbális és vizuális narratívában és retorikában is érvényesülnie kell.

Feladatok: a kulturális marketingstratégia kidolgozása, kommunikációs terv készítése a városi kulturális intézményekben, városarculati kézikönyv elkészítése, a Tata név használatának szabályozása, Tatai Nyár kétnyelvű programfüzet elkészítése, a Városkapu újság kulturális mellékletének megjelentetése

Indikátorok: kulturális marketingstratégia elkészülte, kommunikációs tervek elkészülte, városarculati kézikönyv elkészülte, a Tata név használatára vonatkozó önkormányzati rendelet elkészülte, Tatai Nyár kétnyelvű programfüzet elkészülte, példányszáma, a Városkapu újság kulturális mellékletének megjelenése

Infokommunikációs eszközök intenzívebb alkalmazása

A legfontosabb és fajlagosan a legolcsóbb marketingfelület, az internet jobb kihasználása alapvető feladat intézményi szinten is: a web-felületek, honlapok, közösségi portálok felhasználása kulturális jellegű információk, ismertetőik tárolására és könnyű hozzáférhetőségére, programajánlatára, illetve új célcsoportok, közösségek elérésére és létrehozására.

Feladatok: kulturális célokat is szolgáló városi honlap és applikáció készítése, Kulturális Tájékoztató Rendszer létrehozása, a kulturális intézmények közösségi felületeinek fejlesztése, online jelenlétük erősítése, lakossági visszacsatolásgyűjtő és véleménynyilvánító rendszer kialakítása és működtetése

Indikátorok: városi honlap és applikáció elkészülte, Kulturális Tájékoztató Rendszer létrejötte, a kulturális intézmények által használt közösségi felületek, a kulturális intézmények közösségi felületeit követők száma, a bejegyzések száma, az elérések száma, az interakciók száma, hirdetések száma, a hirdetésekre fordított költségek mértéke, lakossági visszacsatolásgyűjtő és véleménynyilvánító rendszer létrejötte

A város kulturális kisugárzásának növelése országos és nemzetközi szinten

Feladatok: határon átnyúló kulturális együttműködések megvalósítása, az önkormányzat ösztönözze a tatai fiatalok részvételét az Újkori Középiskolás Helikon Ünnepeken, országos Mátyás király mesemondó verseny megrendezése két évente, Testvérvárosok Napjának megrendezése (minden évben más testvérváros látogat el Tatára, és mutatkozik be), művész „csereprogram” megvalósítása (művészek töltenek néhány hónapot Tatán a Vaszary-villában, egy itt készült alkotást a városban hagynak), bekapcsolódás az országos kulturális programokba (pl. Ars Sacra Fesztivál, Magyar Festészet Napja, Múzeumok Éjszakája stb.), a meglévő nagyrendezvények, fesztiválok támogatása, újak indítása, a tatai fazekasság felvétele a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékébe, a Pannon Városok Szövetségével zajló együttműködés fenntartása, erősítése, országos kulturális útvonalakba való bekapcsolódás, létrehozásuk kezdeményezése, a szerzői jogilag nem védett helytörténeti tartalmak Európai Digitális Könyvtárban (Europeana) való közzététele, csatlakozás az Európai Tanács Európai Kulturális Utak Hálózatához, az Esterházy-kastély felújításának felterjesztése az Europa Nostra-díjra

Indikátorok: határon átnyúló kulturális együttműködések száma, az Újkori Középiskolás Helikon Ünnepeken résztvevő tatai fiatalok száma, országos Mátyás király mesemondó verseny megszervezése, a résztvevők száma, Testvérvárosok Napjának megrendezése, a Tatára érkező művészek száma, a Tatán elkészült és itt maradó alkotások száma, az országos kulturális programok keretében megvalósuló események száma, az ezekre ellátogatók száma, a nagyrendezvények, fesztiválok látogatottsága, színvonala, újak száma, a tatai fazekasság felvételének megtörténete a szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékébe, a létrejött, illetve Tata részvételével működő kulturális útvonalak száma, az Európai Digitális Könyvtárban szereplő helytörténeti tartalmak száma, az Európa Tanács Európai Kulturális Utak Hálózatához való csatlakozás kezdeményezése, az Esterházy-kastély felterjesztésének megtörténete az Europa Nostra-díjra

3.3 Meglévő helyszínek infrastrukturális fejlesztése

3.3. 1 Móricz Zsigmond Városi Könyvtár

A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár új épületben való elhelyezése a közeljövőben megvalósul. Egy korábban elnyert uniós pályázatnak köszönhetően az Ady Endre utcában található egykori Helyőrségi Klub bővítéssel egybekötött átalakításával egy jól felszerelt tudásközpont jön létre. Az épület utcafronti részében kap helyet a tudásközpont, az udvarra néző épületrészben pedig a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár.

3.3. 2 Magyary Zoltán Művelődési Központ

A Magyary Zoltán Művelődési Központ épületének rekonstrukciója építészetileg az egyik legjelentősebb fejlesztési cél. A művelődési központ rekonstrukciójának kiemelten kell kezelnie a színházi tér korszerűsítését és a kötelező feladatokhoz biztosítani kell a közösségi tereket. A könyvtár elköltözését követően felszabadított tereken és a zárt udvar lefedett terében a kulturált szabadidő eltöltésére alternatív, kulturált kikapcsolódási lehetőségeket lehet kialakítani a vállalkozói szféra bevonásával. A tervek szerint a kormány 200 millió forintot biztosít az átalakítással egybekötött korszerűsítés előkészítésére. Ezzel biztosítható lesz egy korszerű közművelődési és rendezvényközpont kialakítása, amelynek központi szerepe lesz a várkanyarban tartandó kulturális rendezvények kiszolgálásában is.

Német Nemzetiségi Múzeum

A Német Nemzetiségi Múzeum épülete, azaz a Nepomucenus-malom megújulásának folyamata 2013-ban kezdődött meg, amikor a 3 millió forintot fordított a kiállítóteret világító rendszerének és a földszinti kiállítóteret fűtésének megújítására pályázati forrásból. 2014-ben az önkormányzat felújította a múzeum gyűjteményi raktáraként funkcionáló, egykori magtárépület tetőzetét, majd 2019-ben a Kubinyi Ágost Program keretében 2 millió forintot nyert el az intézmény a raktár belső tereinek helyreállítására, melyhez további támogatást nyújtott Tata Város Önkormányzata és a Komárom-Esztergom Megyei Németek Önkormányzata, illetve önkéntesek is bekapcsolódtak a részfeladatokba. A kisebb csoportok számára látogatható, kutatható múzeumi raktár kialakítását célzó munkálatok 2020 nyarán fejeződtek be. Ugyanebben az évben sor került a fűtésrendszer kiépítésére és páramentesítő eszközök elhelyezésére is a raktárépületben. 2021-ben a tervek szerint az épület műtárgytároló rendszereinek kialakításával folytatódik a munka.

2019-ben kezdődött meg a múzeum fogadóképességének fejlesztése, melynek keretében megvalósult az egykori malomépülethez tartozó patakmeder, valamint a múzeum telkét körülvevő 18. századi alapokkal rendelkező kerítésfal megújítása és a kapuzat karbantartása. Ezen kívül az egykori malom gazdasági udvara is megszépült, és egy híd is került a patak fölé 2020 őszén.

2021-ben az Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság 25 millió forintos támogatást állapított meg a Német Nemzetiségi Múzeum további fejlesztésére, így a közeljövőben megújulhat Nepomuki Szent János szobra, továbbá a főépület homlokzata, a raktárépület külső falazata, és tovább szépülhet az udvar is.

3.4 Új kulturális helyszínek kialakítása

3.4.1 Esterházy-kastély

A Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram keretében a tatai Esterházy-kastély (GINOP-7.1.1-15-2015-00007) turisztikai fejlesztése című projektnek köszönhetően az Esterházy-kastély jelentős részét felújítják. A fejlesztés alapkövetétele 2018. március 29-én zajlott le. Megújul a kastélyegyüttes főépülete, valamint a kiskastély déli szárnya, részlegesen helyreállítják a belső udvart, a hátsó parkban a faápolási munkákat elvégzik, a parkrész biztonságosan bejárhatóvá válik. A kastélyban kialakítandó kiállítás interaktív formában mutatja majd be az Esterházy család szerteágazó diplomáciai kapcsolatrendszerét, a házasságok fontosságát, ill. ezen keresztül a női főúri életformát. Az eredeti enteriőrökkel helyreállított, berendezett szobák megidézik a férfiak, nők és gyermekek életét a kastélyban. A gyerekek számára külön eszközök és kiállítási tartalom segítségével válik befogadhatóvá a kastélyok világa.

A földszint két egykori nagyszalonja közösségi térré alakul. A kávézóban az Esterházy család tatai fajanszgyárának termékei fogadják a látogatót. A tó felőli szalon rendezvénytér lesz, a berendezésében is rekonstruált és helyreállított címeres üveglablakkal ellátott kastélykápolnával nyílik majd egybe. A helyreállításnak köszönhetően a kastély reprezentatív terei alkalmasak lesznek magán- és vállalati rendezvények, esküvők megtartására. A kiállítási tartalmat, felújított tereket és enteriőröket olyan izgalmas, modern és hagyományos eszközök teszik még élvezetesebbé, amelyek minden látogató számára értelmezhetővé teszik a kastélyt és annak történetét, elképzelhetővé válik az egykor az épület falai között zajlott élet. Ugyancsak kiemelt figyelmet kapnak azok a turisztikai eszközök, amelyek nemcsak segítik a bemutatott témák megértését, de élményszerűvé is teszik a kastélylátogatást a gyerekek és felnőttek számára egyaránt (pl. interaktív terepasztal, babakáz, multitouch diplomáciai térkép, egyedi családfa installáció, videomappinges megoldások és kincskeresés). A modern információtechnológiai eszközök, letölthető applikációk, valamint a visual guide segítségével az egyes terekben további érdekes kiállítási információk, képek, filmek tekinthetők majd meg és tölthetők majd le saját vagy kölcsönözhető okoseszköz segítségével. A beruházásnak köszönhetően a várral és az angolparkkal együtt egy egyedi, Tata arculatát meghatározó komplex kulturális együttes jön létre a tó partján. A kastély és a város adottságai a későbbiekben nagy jelentőségű diplomáciai eseményekre is megfelelő körülményeket biztosíthat.

3.4.2 Kőfaragó-ház

Tata Város Önkormányzata a 97/2016. (III.31.) Tata Kt. határozata alapján a Terület és Településfejlesztési Operatív Program keretében pályázatot nyújtott be „A tatai Kőfaragó-ház kézműves és aktív ökoturisztikai látogatóközpontként való rehabilitációja és a Kálvária-domb egységes turisztikai termékcsomagként való bemutatása” címmel.

A pályázatnak köszönhetően hamarosan megnyílik a Fazekas utcában álló Kőfaragó-ház, amely nyitott műhelyekhez, interaktív kiállításokhoz és a tatai mesterségek bemutatásához hivatott kreatív közösségi teret biztosítani. Helyet kaphatnak itt családi programok, egyéni és csapatépítő foglalkozások, valamint méltó bemutatóhelye lesz a tatai fazekasok kézműves termékeinek. A ház vendéglátó egységeiben a látogatók megkóstolhatják a kézműves termékeket, a házban levő ajándékboltban emléktárgyakat vásárolhatnak. A tervek között szerepelnek rendszeres gasztronómiai programok gyümölcsaszalással, kávépörköléssel és sörfőzéssel a középpontban. A házban interaktív fazekas-kiállítást is várja az érdeklődőket.

3.4.3 Angolkert - Malomkert

Tata Város Önkormányzata a 234/2017. (VI.28.) Tata Kt. határozata alapján a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében pályázatot nyújtott be „Angolkert Malomkert – Angolkerti rehabilitáció III. üteme” címmel.

A projekt célja a látogatók elé tárni egy helyi adottságokra épülő, kulturális attrakciót. A „vizek városának” nevezett Tata történelméhez szorosan kapcsolódik a malomipar. Az Angolkertben található, hosszú évek óta nem látogatható Jenő-malom és udvara újul meg a projektnek köszönhetően. A Malomkert létrehozásával a tatai molnárélet emlékei lesznek látogathatók.

A műemléki védettségű Jenő-malom minden helyisége a kiállítás részévé fog válni. A belső, földszinti helyiségekben a tatai malmok működését, munkafolyamatait lehet majd megismerni. A galériszinten múzeumpedagógiai foglalkozások megtartására lesz lehetőség. Az innovatív szolgáltatások közé tartoznak többek között a wifi pontok, a tatai malmok interaktív térképes megjelenítése okos világítással és VR szemüvegek.

A fejlesztés fő célcsoportjai a családok és az iskoláskorú csoportok.

Tervezett és szükséges infrastrukturális fejlesztések

Bábszínház – Esterházy-kastély II. ütem

Az Esterházy-kastélyt felújítását irányító és az üzemeltetést végző Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft-vel folytatott egyeztetések alapján jó esély mutatkozik arra, hogy a kastély megújulásának részeként úgy kerüljön sor az egykori kocsiszín épületének rekonstrukciójára, hogy az alkalmassá váljon egy állandó bábszínház befogadására. Az intézmény elképzeléseink szerint nem csupán főként a gyermekeket és a fiatalabb korosztályt megszólító előadások játszóhelyeként, hanem képzések, szakmai találkozók helyszínéül is szolgálhatna a jövőben.

Művészeti udvarházak létesítése – Esterházy-kastély III. ütem

Az Esterházy-kastély megújításának III. ütemében a Hősök terén álló három, állami tulajdonban lévő udvarházban kiállítóhelyek, illetve az alkotók által bérelhető művészlakások kialakítását tervezi az önkormányzat, amelyekben egyedülálló módon az alkotók műhelyei időközönként a nagyközönség előtt is megnyílnának. Természetesen ezen elképzelés megvalósításához is elengedhetetlen az együttműködés a kastély épületegyüttesét kezelő Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft-vel.

A volt zsinagóga kulturális célú hasznosítása

Az egykori zsinagóga épületében egy olyan állandó Biblia-kiállítás létrehozásának lehetősége merült fel, amely azt járja körül, hogy a Szentíráshoz kapcsolódóan milyen irodalmi, művészeti, történelmi, tudományos teljesítmények születtek. Ezen kívül természetesen további hasznosítási lehetőségek is szóba kerülhetnek, ehhez azonban mindenképpen szükséges az épület felújítására a megfelelő források és a lehetséges együttműködő partner vagy partnerek felkutatása, mivel ezt a feladatot az önkormányzat saját forrásból nem tudja vállalni.

Városi képtár és galéria létesítése

A Gútay Galériában 2014 és 2017 között működő városi képtár bezárása óta nem létesült újabb állandó kiállítóhely a városban. A jelenlegi tervek szerint a volt rendelőintézet épületében jöhetne létre egy új városi galéria. Ennek megvalósulására jó esélyt ad az, hogy a Tata Szíve címmel meghirdetett országos tervpályázatban ez a funkció is helyet kapott a Magyary Zoltán Művelődési Központ és a Vár által közrefogott térhez kapcsolódó volt rendelőintézet megújítására vonatkozóan elkészítendő koncepcionális javaslatok kiíró által elvárt elemei között. A megfelelő helyszín megválasztásával, illetve kialakításával párhuzamosan ugyanakkor szükséges a művészeti alkotások gyűjtésére és az értékmegőrzésre vonatkozó magas szakmai színvonalon és tudományos alapokon nyugvó koncepció kidolgozására is.

A volt Piarista Rendház további fejlesztése

Az épület emeleti részén és tetőterében egy összesen 100 fős szálláshely kialakítása szerepel az önkormányzat jelenlegi elképzelései között, ami elsődlegesen a Tatát is érintő, a közép-európai szent helyeket összekötő túrautak közül a leghosszabbhoz, a Mária úthoz kapcsolódó vallási turizmus igényeit szolgálná ki, de ezen kívül is bővítené a ház lehetőségeit, többnapos képzések, konferenciák és egyéb rendezvények szervezése terén. Új kulturális térként szeretnénk továbbá aktívabban bekapcsolni a város életébe a Piarista Rendház kápolnáját, amely egy-egy alkalommal már eddig is helyszínül szolgált művészeti kiállításoknak és zenei és egyéb kulturális rendezvényeknek egyaránt.

A tatai vár kulturális, turisztikai fejlesztése

A várnak történetileg meghatározó szerepe van a város kulturális és idegenforgalmi vonzerejében. Az Esterházy-kastély rekonstrukcióját követően a vármúzeum tematikus kiállításait újra kell gondolni, nagyobb hangsúlyt fektetve Tata helytörténeti fejlődésének bemutatására tárgyi értékeink kiemelésével. Ennek fontos eleme az interaktív és multimédiás eszközök használata és kiállításokba építése. Így be lehet például bemutatni az épületegyüttes kinézetét különböző építési korszakokban, virtuális túrát lehet tenni a kiterjesztett valóság alkalmazásával a műemlék falai között különböző történelmi korokban, az épület egyes helyiségei milyen célt szolgáltak, milyen tevékenységet végeztek ott egykor. Tata vára Zsigmond és Mátyás király idejében élte fénykorát, fontos a „Királyok városa” arculati elem hangsúlyozása, ezért folyamatosan legyen jelen a kulturális kínálatban, akár tárgyi, hagyománybeli, szellemi produktumban, múzeumban, közművelődési programban. Ebben kooperáljon a városi kulturális élet valamennyi szereplője.

A Kuny Domokos Múzeum fejlesztése

A vár fejlesztésével párhuzamosan a Kuny Domokos Múzeum által eddig a vár épületében használt terek új helyre költöztetésével is számolnunk kell. Elképzeléseink szerint a volt rendelőintézet épületében a Kuny Domokos Múzeum számára iroda- és raktárhelyiségeket, valamint további kiállítótereket, többek között egy korszerű látványtárat fogunk kialakítani. Ezek az elgondolások is helyet kaptak a Tata Szíve országos tervpályázat kiíró által meghatározott és elvárt elemei között, így a közeljövőben már ezekre vonatkozóan is konkrét megvalósítási javaslat áll majd rendelkezésünkre.

4. Végrehajtás és értékelés

A közgyűteményi és közművelődési intézmények éves munkaterve alkotja a koncepció éves végrehajtási tervét. A beszámolóban és az értékelésben ki kell térni a koncepcióból adódó feladatokra és azok végrehajtására. A civil szervezetek által tervezett programok közül elsősorban azok élveznek támogatást, melyek a város kulturális életébe illeszkednek. Az intézményekhez nem köthető feladatok végrehajtására az önkormányzat szakmailag illetékes bizottsága tesz javaslatot, a konkrét feladatokat a végrehajtására kijelölt szervezet tervezi meg. A közművelődési intézmények munkáját az önkormányzat szakmailag illetékes bizottsága évente értékeli.

A jogszabályi környezet vagy egyéb külső tényező jelentős változása esetén a koncepciót soron kívül felül kell vizsgálni.

A nyomonkövetési tevékenység három fő elemből áll:

1. Indikátorok tényértékeinek gyűjtése: a koncepció céljaihoz rendelt mutatók kiindulási értékeinek, illetve éves változásainak összegyűjtése, szükség esetén előállításuk megszervezése.
2. Előrehaladási beszámolók készítése: éves rendszerességgel, a Közös Önkormányzati Hivatal és a Képviselő-testület számára.
3. Korrekciós javaslatok összeállítása: az indikátorok kvantitatív, illetve a célkitűzések teljesülésének kvalitatív értékelése az éves előrehaladási beszámolók részeként, az így felmerülő beavatkozási szükségletek azonosítása.

Fontos említést tenni egy eddig még nem kihasznált lehetőségről is. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 82. §, 83. § (1)-(7) bekezdése alapján „A közművelődés helyi, lakossági képviselete érdekében településenként, fővárosi kerületenként legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Kerekasztal alakítható. A Közművelődési Kerekasztal elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma.” A Közművelődési Kerekasztalt azok a közművelődési célú egyesületek hozhatják létre, amelyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát. Tatán civil kezdeményezésére Közművelődési Kerekasztal megalakulása folyamatban van.